

LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

Nr 131 jan-feb 2013

UTGIVEN SEDAN 1981

www.slmk.org

I DETTA
NUMMER

Missväxt efter kärnvapenkrig

EN MILJARD MÄNNISKOR I RISKZONEN

RAPPORTEN "NUCLEAR FAMINE"
ÖVERSATT TILL SVENSKA

LÄKARE MOT KÄRNVAPEN I IRAN

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2012

SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN
Nobels fredspris 1985

Vad måste vi förmedla för att våra politiker ska förstå?

– Is there any hope for a more reliable electrical power supply in the future here? Are your politicians interested in nuclear power?

Vi satt i en bil i nordvästra Pakistan på väg till Islamabad från ett litet sjukhus inte långt från gränsen till Afghanistan, jag och en pakistansk läkare. På sjukhuset där vi arbetat tillsammans i några veckor var det tätt mellan strömavbrotten, därav min fråga.

– Well, the Pakistani leadership is very keen on nuclear power, but you know, only the power you can get from nukes. As for nuclear power plants, no, they don't seem to care much. For nukes, yes, they keep building new bombs.

Var tionde minut passerade vi nu en check-point med tungt beväpnad polis eller militär. Här vet man ofta inte om det är den pakistanska myndigheten eller talibanerna, "the militants", som har kontrollen. Några veckor tidigare hade den 14-åriga skolflickan Malala i Swatdalen i norra Pakistan blivit skjuten i huvudet av några "militants" för att hon stått upp för sin och andra flickors rätt att gå i skolan. Finns det något som skulle hindra dessa män från att spränga en kärnladdning om de lyckades få tag på en?

Pakistan har flera gånger varit i väpnad konflikt med Indien och relationen mellan länderna har inte förbättrats sedan båda skaffat kärnvapen. Om ett kärnvapenkrig bryter ut mellan dem skulle en miljard människor världen över hotas av svält. I detta nummer presenterar vi en svensk översättning av IPPNW-skriften "Nuclear Famine" med färskas vetenskapliga resultat som visar detta. I ett uttalande om kärnvapen i första kommittén i FN:s generalförsamling från den 22 oktober 2012 står det: ... even a 'limited nuclear exchange' – in itself a contradiction in terms –

would cause a global climate change with such a serious and long-lasting impact on the environment and food production that it could produce a global famine affecting over a billion people...

Nuclear weapons have the destructive capacity to pose a threat to the survival of humanity and as long as they continue to exist the threat to humanity will remain...

All States must intensify their efforts to outlaw nuclear weapons and achieve a world free of nuclear weapons. Civil society plays a crucial role in raising the awareness about the dramatic humanitarian consequences as well as the critical IHL [International Humanitarian Law] implications of nuclear weapons.

Bakom uttalandet står 34 stater, bland dem Schweiz, Danmark och Norge. Sverige har valt att inte skriva under. I sitt svar på en fråga om Sveriges skäl för att inte ställa sig bakom yttrandet ger vår utrikesminister ingen förklaring utöver att Sverige arbetar genom EU i dessa frågor.

”

Ett internationellt förbud mot kärnvapen är inte en naiv dröm.

Vad ska vi säga till vår utrikesminister för att han ska förstå att vi måste få veta hur han tänker? Vad ska vi berätta för allmänheten för att man inte ska acceptera en utrikesminister som väljer att inte stödja arbetet för mänsklighetens överlevnad?

Ett internationellt förbud mot kärnvapen är inte en naiv dröm. Det är ett juridiskt och tekniskt krävande projekt som är fullt genomförbart. Hindren är politiska. ❖

Jan Larsson
jan.larsson@slmk.org

I DETTA NUMMER

Denna gång har vi valt att låta huvuddelen av vår tidning fyllas av en rapport om klimateffekter av ett regionalt kärnvapenkrig och om konsekvenserna för jordbruksproduktionen. Vi presenterar här en svensk översättning av PSR/IPPNW-rapporten "Nuclear Famine". Rapporten, skriven av Ira Helfand, är baserad på ett antal färskas vetenskapliga studier och lyfter fram konsekvenserna av ett begränsat regionalt kärnvapenkrig: en global svält med en miljard människor drabbade. Den utgör ytterligare ett starkt argument för ett internationellt förbud mot tillverkning och innehav av kärnvapen.

Bläddra gärna även i verksamhetsberättelsen, en fyllig beskrivning av allt vi gjorde under förra verksamhetsåret. Och till sist – se bildreportaget från ett besök i Iran av en IPPNW-delegation med möten med Iranska läkarstudenter och läkare.

Nästa nummer av LMK kommer att ha som tema kärnvapenedrustningens historia och vi kan utlova spännande artiklar av forskare inom området.

Jan Larsson
Ulf König

INNEHÅLL

- 4 MISSVÄXT EFTER KÄRNVAPENKRIG
EN MILJARD MÄNNISKOR I RISKZONEN
- 14 STUDENTMÖTE
I TEHERAN
- 18 VERKSAMHETSBERÄTTELSE
2011-09-01 - 2012-08-31

- 16 INTERNATIONELL UTBLICK
- 17 NOTISER
- 29 MEDLEMSSIDORNA

Läkare mot Kärnvapen nr 131
januari 2013
ISSN: 1400-2256 Upplaga: ca 5 000 ex

Läkare mot Kärnvapen är en kvartalstid-
skrift som ges ut av föreningen
Svenska Läkare mot Kärnvapen i
samarbete med **Danska Läkare mot
Kärnvapen, Forskare och Ingenjörer
mot Kärnvapen** och **Svenska
Tandläkare mot Kärnvapen**.

Ansvarig utgivare: Jan Larsson
Linnég. 2 H, 753 32 UPPSALA
Tel 073-072 25 88
E-post: jan.larsson@slmk.org

Red för detta nr: Jan Larsson, Ulf König,
Josefin Lind, Pernilla Lundmark

Tryckeri: AM-tryck & reklam i Hässleholm
0451-38 49 50

Layout: Gabriel Holmbom,
egdesign.gabriel@gmail.com

Manus till nästa nr skickas till:
Jan Larsson (adress ovan)

Prenumerationsärenden handläggs av
kansliet i Stockholm, adr se sid 25.

Tryckt på miljögodkänt papper.

UTGIVNINGSPLAN

Nr	Manusstopp	Distribution
132	1/2 2013	februari/mars
133	1/5 2013	juni
134	20/9 2013	oktober

**SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN**
Nobels fredspris 1985

Missväxt efter kärnvapenkrig

EN MILJARD MÄNNISKOR I RISKZONEN

En rapport skriven av den amerikanske läkaren Ira Helfand för Physicians for Social Responsibility och International Physicians for the Prevention of Nuclear War, med ekonomiskt stöd från Schweiz utrikesdepartement. Översättning från engelskan: Jan Larsson, Ulf König

SAMMANFATTNING

ett antal studier som gjorts de senaste åren har visat att ett begränsat kärnvapenkrig mellan Indien och Pakistan skulle leda till en plötslig signifikant klimatstörning över hela världen. I två studier som publicerats i år har man undersökt vilken effekt en sådan klimatförändring skulle få på jordbruksproduktionen.

I USA skulle majsproduktionen minska med 10% under en tioårsperiod, med den största minskningen, 20%, år fem. Produktionen av sojabönor skulle minska i motsvarande grad, och även för denna gröda skulle den största minskningen inträffa det femte året, också här med 20%.

I en andra studie fann man att Kinas risproduktion under midsäsongen skulle minska signifikant. Under de första fyra åren skulle den årliga risproduktionen ligga i genomsnitt 20% under referensvärdet, därefter skulle minskningen ligga på 10%.

Matbristen skulle dessutom förvärras av prisökningar, som skulle göra livsmedlen oåtkomliga för flera hundra miljoner av världens fattigaste. Antalet kroniskt undernärda i världen under tio år skulle öka med 215 miljoner, förutsatt att den internationella livsmedelsmarknaden fortsatte att fungera normalt. Det skulle den emellertid inte göra. En långvarig, påtaglig minskning av livsmedelstillgången skulle med stor säkerhet skapa panik och en utbredd hamstring när länder som normalt exporterar livsmedel upphör med denna export för att garantera mat åt den egna befolkningen. En sådan kalabalik på livsmedelsmarknaderna skulle ytterligare minska tillgången till föda.

Dessutom finns det idag 925 miljoner människor som är kroniskt undernärda, med en baskonsumtion av 1 750 kcal per dag eller mindre. Så lite som tio procents minskning av dessa människors matintag skulle vara livshotande för dem.

Vidare skulle den förväntade minskningen av livsmedelsexporten från spannmålsproducerande länder hota livsmedelsförsörjningen för flera hundra miljoner människor som idag har nog med mat men som lever i länder som är starkt beroende av livsmedelsimport. Sammantaget skulle minst en miljard människor hotas av svält efter ett begränsat kärnvapenkrig.

Resultatet av de studier som beskrivits här understryker vikten av att snabbt få igång förhandlingar om en internationell konvention som förbjuder kärnvapen och på sikt eliminerar risken för kärnvapenkrig.

BAKGRUND

Under 1980-talet gjordes flera vetenskapliga undersökningar som visade att ett storskaligt kärnvapenkrig mellan USA och Sovjetunionen skulle leda till en "kärnvapenvinter", en uttalad rubbning av det globala klimatet med en betydande sänkning av mängden nederbörd och temperatur på jordytan.

I en studie från *US National Academy of Sciences* om de medicinska konsekvenserna av ett kärnvapenkrig drog man slutsatsen att efter sådant krig "skulle den dominerande orsaken till att människor dör inte vara effekter av tryckvågen, brännskador eller strålskador, utan massvält."¹ Medan dödstalen från direkta effekter av ett storskaligt kärnvapenkrig kunde uppskattas till flera hundra miljoner människor, räknade man med att svält och sjukdomar i krigets spår skulle leda till fyra miljarder människors död.

I en studie från 2007 kunde Robock och medarbetare visa att även ett begränsat regionalt kärnvapenkrig, där endast 100 bomber av Hiroshimastorlek använts (motsvarande 0,5 % av världens kärnvapenarsenaler), skulle leda till en rubbning av klimatet på jorden, även om påverkan på nederbörd och temperatur inte skulle vara

så uttalad.² Vid den tiden fanns det inga uppgifter om vilken effekt den förutspådda klimatförändringen skulle få på jordbruksproduktionen. Historiska erfarenheter av den nedkylande effekten av vulkanutbrott, framför allt Tamboras utbrott 1815, talade för att det skulle kunna finnas en effekt på livsmedelsproduktion och tillgång på näring.

I en rapport från år 2007 av IPPNW och dess amerikanska delförening PSR, framhölls att upp till en miljard människor skulle dö av svält efter ett begränsat kärnvapenkrig även om minskningen av livsmedelskonsumtionen endast uppgick till 10%.³

Rapporten utgör ett första försök att kvantifiera effekten av ett begränsat kärnvapenkrig på livsmedelsproduktionen och därav följande effekter på globala livsmedelspriser och tillgång på näring.

KLIMATSTÖRNING ORSAKAD AV REGIONALT KÄRNVAPENKRIG

I en undersökning från 2007 studerade Toon och medarbetare följderna av ett tänkt kärnvapenkrig mellan Indien och Pakistan och visade att en sådan

konflikt skulle leda till att 6,6 Tg (6,6 teragram eller 6,6 miljoner ton) svarta areosolpartiklar av kol lyftes upp i övre troposfären. Robock och medarbetare räknade sedan på vilken effekt denna sotmängd skulle få på det globala klimatet och baserade då sina kalkyler på ett scenario med ett krig i Sydasien i mitten av maj.

I sin studie använde de en modern vetenskaplig klimatmodell, ModelE från NASA Goddard Institute for Space Studies, och valde en försiktig siffra på endast 5 Tg sotpartiklar. De fann att "en genomsnittlig sänkning av medeltemperaturen på jordytan med 1,25°C kommer att bestå i flera år och efter tio år kommer sänkningen fortfarande att vara 0,5°C. Temperaturförändringen kommer att vara mest uttalad över land. Det kommer att bli en nedkylning på flera grader i stora områden av Nordamerika och Eurasien, vilka innefattar en stor del av de områden där spannmål produceras." Dessutom fann man i studien en signifikant minskning av nederbörden globalt med en markerad minskning av regnmängderna i de viktigaste tempererade områden i Nordamerika och Eurasien där spannmål produceras, samt en uttalad reduktion av den asiatiska sommarmonsunen.⁵

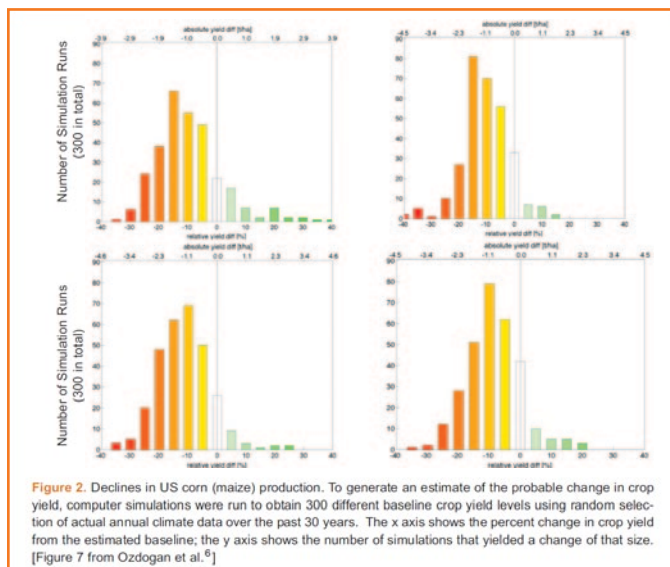
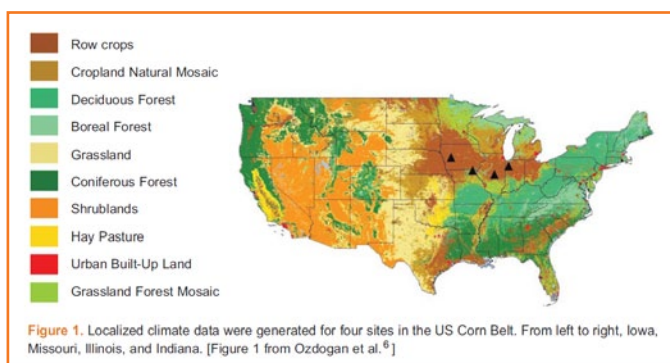

FOTO: UN PHOTO / MARTINE PERRET

PÅVERKAN PÅ JORDBRUKS- PRODUKTIONEN

I två studier från 2011 undersöktes hur de beskrivna klimatförändringarna skulle påverka jordbruksproduktionen. Özdoğan och medarbetare⁶ undersökte påverkan på majs- och sojabönproduktionen i majsbältet i USA, där mer än 70% av USA:s spannmål produceras. Man tog fram lokala klimatdata för fyra olika platser i majsbältet: en vardera i Indiana, Illinois, Iowa och Missouri (Fig 1). För kalkylerna använde man en heltäckande modell för landbundna ekosystem, the Agro-Integrated Biosphere Simulator (Agro-IBIS), och man räknade ut vilka förändringar i majs- och sojabönsskördarna som ett begränsat kärnvapenkrig i Sydasien skulle leda till på de fyra utvalda platserna under de tio första åren efter kriget. Uträkningen av skördeminskningen baserade sig på den sänkning av nederbörds mängd, solstrålning, växtperiodens längd samt temperatur som kom fram i Robocks studie.

Beräkningarna i denna första studie är konservativa och de redovisade effekterna sannolikt underskattade eftersom man inte tagit hänsyn till två andra omgivningsfaktorer som ytterligare skulle kunna minska skördarna. Man räknade inte in den ökning av UV-strålningen som ozonutarmningen skulle leda till; och, kanske viktigare, man tog inte hänsyn till enstaka dagar med extrema temperaturavvikelser, vilka kan leda till total missväxt. Väderobservationer efter vulkanen

Tamboras utbrott talar för att sådana extrema korta temperaturavvikelser kan vara den viktigaste faktorn bakom total missväxt. Den genomsnittliga globala temperatursänkningen 1816 var bara 0,7°C, men växtperiodens längd förkortades påtagligt.

I nordöstra USA och östra Kanada, som drabbades särskilt svårt, var temperaturerna i själva verket över det normala tidigt under året, och även under

sommarmånaderna fanns det några perioder då temperaturen var normal eller över det normala. Men under fyra allvarliga köldvågor, 11-16 juni, 9-11 juli, samt den 21 och 30 augusti, gick den förödande frosten ned så långt söderut som till Pennsylvania och Virginia, och i New England och Quebec snöade det kraftigt i juni.⁷ Dessa frostperioder ledde till omfattande skador på grödan. Ett liknande skeende i norra

Europa gjorde att 75 %⁸ av skörden gick förlorad, vilket ledde till den sista stora svälten i Europa.

I studien tog man dessutom inte hänsyn till flera andra faktorer som skulle kunna begränsa livsmedelsproduktionen. Modernt jordbruk är mycket beroende av bränsle för att driva traktorer och bevattningsanläggningar samt för att transportera det man producerat till försäljningsställen. Man är även beroende av andra petroleumprodukter, vilka används vid tillverkning av konstgödsel och bekämpningsmedel. En stor konflikt i Sydasiens skulle troligen påverka tillgång och priser på petroleumprodukter, vilket ytterligare skulle minska jordbruksproduktionen. Vidare finns det, med tanke på den stora efterfrågan på petroleumprodukter, risk att en del spannmål skulle komma att användas för tillverkning av etanol som drivmedelsersättning.

Trots studiens slagsida åt det konservativa hållet, visade den en signifikant minskning av produktion av både majs och sojabönor. Majsproduktionen, räknat över 10 år, skulle minska med 10 %, på alla fyra studerade platser (Fig 2). Men variationen år från år skulle vara stor och produktionsminskningen skulle vara som störst det femte året, ca 20 % (Fig 3). För produktionen av sojabönor skulle man få en minskning i samma storleksordning räknat över 10 år (Fig 4) och även här skulle produktionsförlusterna vara som störst år fem och då ligga på 20 %.

I en separat studie undersökte Xia och Robock⁹ minskningen av midsäsongsskörden av ris i Kina efter det beskrivna 5 Tg-scenariot. I denna studie användes en annan modell: Decision Support System for Agrotechnology Transfer model 4.02 (DSSAT). Detta är en dynamisk biofysisk skördmodell där man simulerar grödans tillväxt räknat per hektar, med en balanserande tillförsel av vatten, koldioxid och kväve. Input utgörs av grödans miljö (vatten och jord), de odlade växternas genotyp och jordbruksteknik. Output från modellen utgörs av potentiella skördar, oftast större än de verkliga. Klimatdata för det beskrivna scenariot

från 24 provinser i Kina genererades genom att använda den från Robocks studie beräknade klimatförändringen samt observationer i Kina från 198 väderstationer mellan 1978 och 2008 (China Meteorological Data Sharing Service System). Den förändring av midsäsongsskörden av ris i Kina som man fann i den här simuleringsstudien berodde på den minskning av genomsnittlig månatlig nederbörd, solinstrålning och temperatur som kommit fram

i Robocks tidigare studier.

Inte heller i den här studien tog man hänsyn till effekten av ökning av UV-ljus och extrema temperaturvariationer från dag till dag; inte heller till en eventuell brist på konstgödsel, bekämpningsmedel och drivmedel. Återigen påvisades, trots försiktighet i beräkningarna, en signifikant minskning av midsäsongsskörden av ris i Kina. Räknat över 10 år skulle minskningen bli omkring 15 % (Fig 5).

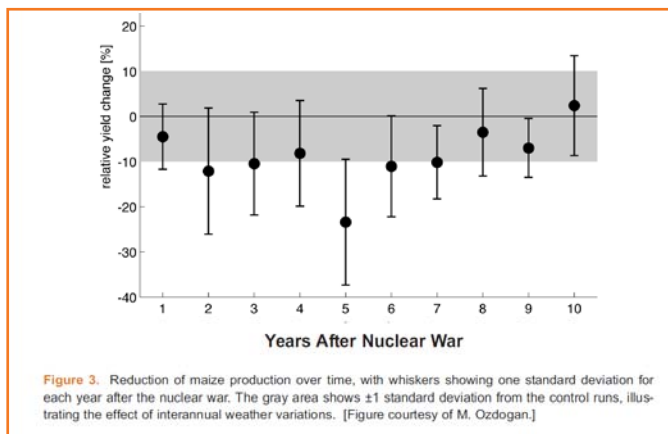

Figure 3. Reduction of maize production over time, with whiskers showing one standard deviation for each year after the nuclear war. The gray area shows ± 1 standard deviation from the control runs, illustrating the effect of interannual weather variations. [Figure courtesy of M. Ozdogan.]

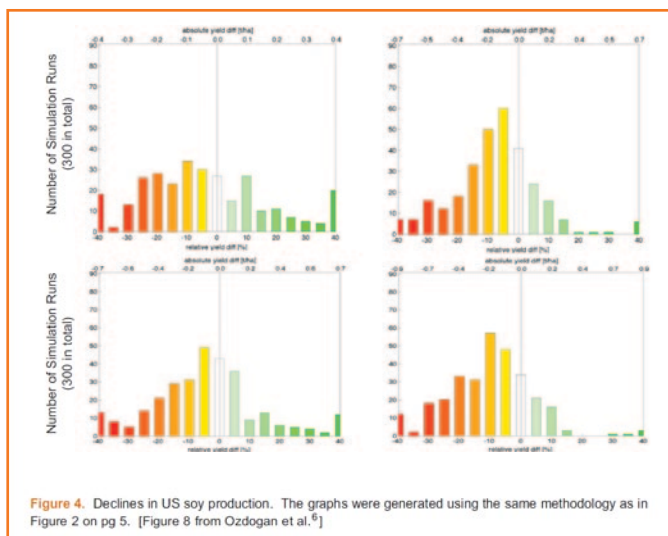

Figure 4. Declines in US soy production. The graphs were generated using the same methodology as in Figure 2 on pg 5. [Figure 8 from Ozdogan et al.⁶]

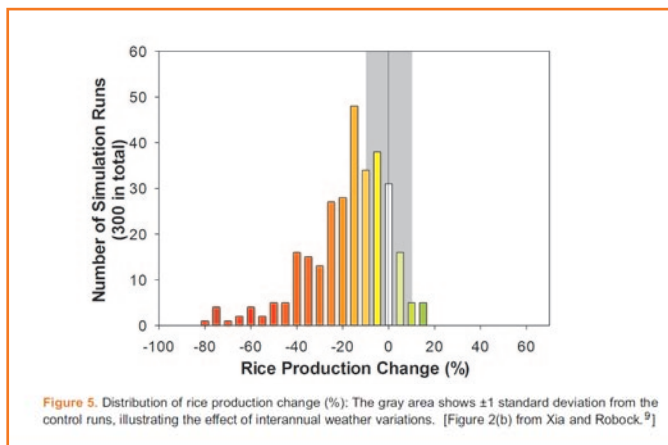

Figure 5. Distribution of rice production change (%): The gray area shows ± 1 standard deviation from the control runs, illustrating the effect of interannual weather variations. [Figure 2(b) from Xia and Robock.⁹]

FOTO: UN PHOTO / MARTINE PERRET

Under de första fyra åren skulle risproduktionen minska med 21% och under de följande sex åren med 10% (Fig 6).

Påverkan på risskörden visade stora variationer mellan olika provinser (Fig 7). I vissa områden i södra och östra Kina skulle produktionen i själva verket öka. Till exempel skulle risskörden i Hainan öka med 5-15% per år. I andra områden, i norr och i väst, skulle i stället minskningen bli mycket större än genomsnittet. I provinsen Hejlongian, där 36 miljoner människor bor, skulle risskörden helt slå fel under det första året efter kriget. Under resten av det följande årtiondet skulle risproduktionen ligga kvar på 60-70% under basnivån (Fig 8).

I provinsen Hejlongian i Kina, där 36 miljoner människor bor, skulle risskörden helt gå om intet under det första året efter ett kärnvapenkrig mellan Indien och Pakistan.

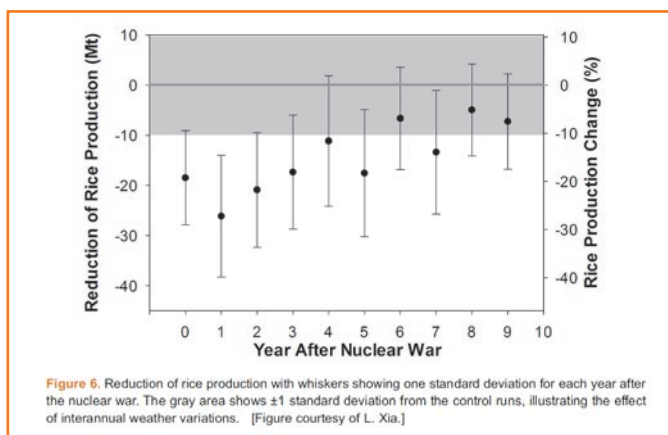

Figure 6. Reduction of rice production with whiskers showing one standard deviation for each year after the nuclear war. The gray area shows ± 1 standard deviation from the control runs, illustrating the effect of interannual weather variations. [Figure courtesy of L. Xia.]

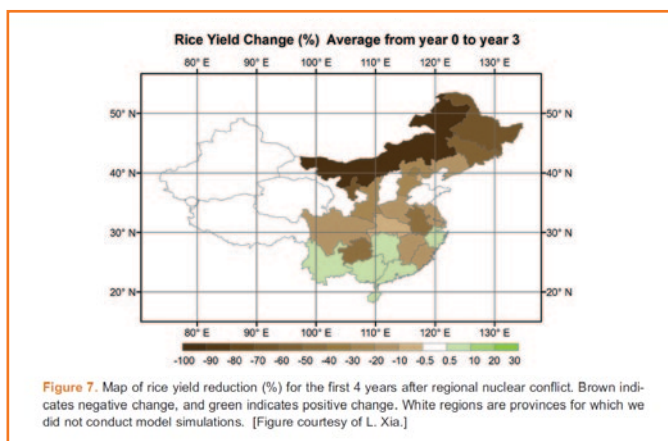

Figure 7. Map of rice yield reduction (%) for the first 4 years after regional nuclear conflict. Brown indicates negative change, and green indicates positive change. White regions are provinces for which we did not conduct model simulations. [Figure courtesy of L. Xia.]

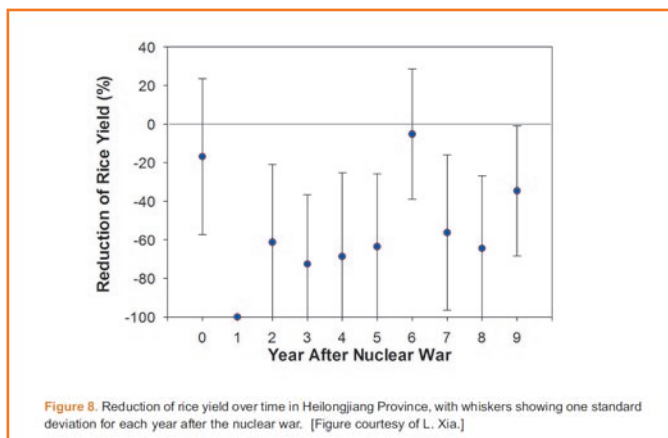

Figure 8. Reduction of rice yield over time in Heilongjiang Province, with whiskers showing one standard deviation for each year after the nuclear war. [Figure courtesy of L. Xia.]

PÅVERKAN PÅ MÄNNISKORS NÄRINGSINTAG OCH HÄLSA

Världen av idag är speciellt känslig för en stor minskning av jordbruksproduktionen. FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation FAO uppskattade i mars 2012 världens lager av spannmål till 518 miljoner ton, vilket motsvarar 22% av årskonsumtionen, 2 319 miljoner ton.¹⁰ Uttryckt som konsumtionsdagar skulle denna reserv räcka i bara 80 dagar. Beräkningar från USA:s jordbruksdepartement ligger något lägre, 467 miljoner ton i lager, inte mer än 19% av den årliga konsumtionen på 2 299 ton.¹¹ Denna livsmedelsreserv skulle räcka i bara 68 dagar.

Vidare beräknade FAO år 2010 att det i världen finns 925 miljoner människor som redan idag lider av undernäring.¹²

Som en följd av denna prekära situation skulle även en liten minskning av livsmedelsproduktionen få stora konsekvenser.

En så stor och långvarig nedgång i jordbruksproduktion som Özdogan och Xia förutspår i sina studier är utan motstycke i modern tid, och den fulla effekten på människors näringsintag är svår att förutse.

En minskad jordbruksproduktion leder till minskad konsumtion och detta sker normalt genom att matpriserna ökar. Minskningen av mängden "åtkomliga" livsmedel (den mängd mat som människor har råd att köpa) blir då mycket större än minskningen av mängden "tillgängliga" livsmedel (jordbruksproduktionen vid den aktuella tidpunkten). Effekten av stigande matpriser blir mycket känslig för människor som redan är undernärda då de inte ens vid normala matpriser har råd att köpa den mat de behöver.

I en studie från 2011 utgick Webb och medarbetare¹³ från Özdogans resultat och försökte uppskatta vilken effekt på livsmedelspriserna (och därigenom mängden "åtkomliga" livsmedel) som nedgången i produktionen efter ett begränsat kärnvapenkrig skulle få. Genom att använda en

modell för global ekonomi, the Global Trade Analysis Project (GTAP), kunde man undersöka effekterna på livsmedelspriser och på antalet undernärda människor. För att kunna simulera effekten av klimatchocken på spannmåls- och sojabönspriser, gjorde man i studien antagandet att produktionen av alla grödor i världen skulle minska i samma grad som Özdogan förutspått för majs och sojaböner i majsbältet i USA.

Effekten av stigande matpriser blir mycket känslig för människor som redan är undernärda då de inte ens vid normala matpriser har råd att köpa den mat de behöver.

I Webbs studie fann man att ökningen av matpriserna efter nedgången i livsmedelsproduktionen skulle leda till att i genomsnitt ytterligare 40 miljoner människor varje år blev undernärda och att den största produktionsminskningen år fem skulle öka gruppen undernärda med 67 miljoner. Den kumulativa effekten under 10 år motsvarar en ökning av antalet undernärda med 215 miljoner människor. Konklusionen i studien blev att en minskning av skörden med 20% under ett år skulle öka livsmedelspriserna med 19,7%. Ökningen skulle dock vara mycket ojämnt fördelad över världen. I Ostasien skulle ökningen vara 21,4% och i Sydostasien 31,6%. Relationen mel-

lan skördeutfall och matpriser är inte lineär: en viss minskning av skörden skulle leda till en förhållandevis kraftigare ökning av priserna. De aktuella undersökningarna förutspår visserligen inte en minskning av skörden med 40% men om en sådan minskning ändå skulle inträffa så skulle matpriserna i världen fördubblas. Återigen – ökningen skulle vara mycket ojämnt fördelad. I södra Asien skulle matpriserna öka med 140,6% och i Indien

med 159,6%.

Det är svårt att med säkerhet räkna ut effekterna av sådana prisökningar på kaloriintag, men studiens upphovsmän framhåller att det finns en bred konsensus i litteraturen om att en viss procentuell ökning av livsmedelspriset leder till en hälften så stor procentuell minskning av kaloriintaget. En prisökning på 19,7% skulle därför leda till en minskning av kaloriintaget på 10%. De mycket större prisökningar på mat som i studien förutspås för vissa områden kommer därför att ha en utomordentligt stor effekt på det antal kalorier som människor kan konsumera.

Det finns ett antal faktorer som

FOTO: UN PHOTO / OCHA / DAVID OHANA

Länderna i Nordafrika, med mer än 150 miljoner invånare, importerar minst 45% av sin mat. Ett exportstopp från spannmålsproducerande länder efter ett regionalt kärnvapenkrig kan komma att ge svåra effekter på näringsintaget i dessa länder. Bilden visar flyktingar från Libyen som köar för mat i ett tunisiskt transitläger.

talat för att den mängd föda som redan undernärda människor kan få tag i skulle minska ännu mer dramatiskt än vad som här angivits. I GTAP-modellen tittar man bara på marknadens beteende och antar då att marknaden uppför sig "normalt". Sannolikt kommer emellertid marknaden inte att bete sig normalt efter ett kärnvapenkrig. Som författarna förklarar: "marknaden reagerar med varuspekulation, hamstring, eller genom att man försöker erövra marknadsandelar genom privata hemliga avtal, faktorer vilka alla har

marknaden reagerar med varuspekulation, hamstring, eller genom att försöka erövra marknadsandelar.

bidragit till mer instabilitet och större osäkerhet på marknaden" under senare år. Så tog till exempel det globala vetepriset i mars 2008 ett skutt uppåt på 25% på en dag; kort därefter ökade vetepriset på två veckor med 50%.¹⁴ Dessa övergående hopp i prisnivån orsakades av långt mindre allvarliga händelser än ett kärnvapenkrig.

Under den stora svälten i Bengalen 1943, då tre miljoner människor dog, var jordbruksproduktionen bara 5% lägre än vad den hade varit i genomsnitt under de föregående fem

åren, och den var i själva verket 13% större än 1941, då det inte var någon svält. Men 1943, efter Japans ockupation av Burma, som traditionellt exporterade vete till Bengalen, sammanträffade minskningen av jordbruksproduktionen med en panikartad hamstringsvåg, vilket ledde till en nästan femfaldig ökning av matpriserna, och många människor hade inte råd att köpa mat.¹⁵ Dessa två faktorer, hamstring och en kraftig höjning av priset på livsmedel, bidrog betydligt mer än enbart produktionsminskningen till att göra maten svåråtkomlig.

Efter ett kärnvapenkrig skulle vi få räkna med panik i mycket större skala, även om det handlar om ett begränsat, regionalt krig, särskilt när alla inser att det kommer att bli påtagliga minskningar av jordbruksproduktionen under lång tid.

Vi skulle sannolikt få se en internationell hamstringsvåg i samband med att de livsmedelsexporterande länderna upphör med sin export för att säkerställa tillgång till livsmedel för sina egna befolkningar. Under det senaste årtiondet finns flera exempel på länder som slutar att exportera spannmål. I september 2002 slutade Kanada med att exportera vete under ett år då en svår torka hade lett till stor minskning av veteproduktionen. Året efter gjorde EU likadant, liksom även Ryssland. Och i augusti 2004 meddelade Vietnam att man skulle hålla inne med risexport fram till nästkommande vår.¹⁶

Indien förbjöd risexport i november 2007, vilket tillsammans med exportrestriktioner i Vietnam, Egypten och Kina i januari 2008 ledde till historiskt höga prisnivåer på ris i hela världen. Samma år gjorde Ryssland återigen, på grund av svår torka, ett uppehåll i sin spannmålsexport.¹⁷

I händelse av ett regionalt kärnvapenkrig skulle de spannmålsexporterande staterna råka ut för stora förluster av spannmål och stå inför år av dåliga skördar. Det är troligt att de skulle agera på liknande sätt och vägra att exportera ett eventuellt spannmålsöverskott för att i stället behålla det som en inhemsk reserv. Det är också sannolikt att det skulle bli en utbredd spekulation på den internationella jordbruksmarknaden.

Givet dessa rubbningar av de normala marknadsförutsättningarna får man räkna med att prisökningarna på livsmedel skulle bli mycket större än vad GTAP-modellen i Webbs studie ger vid handen.

Även om vi inte tar med i beräkningarna hur prisökningar skulle spå på effekterna av minskningen i livsmedelsproduktion, så skulle ändå den minskning i tillgänglig föda som Özdogan och Xia förutspår vara förödande.

FOTO: UN PHOTO / STUART PRICE

SOMALIA DRABBAT AV ÅRHUNDRADETS VÄRSTA TORKA

En kvinna med sitt undernärda barn i famnen köar för mat i Badbadolägrret, ett läger för internflyktingar. Svält har förklarats råda i två regioner i södra Somalia. År 2011 slog FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon fast att 3,7 miljoner människor över hela landet – nästan halva landets befolkning – befann sig i ett krisläge och var i akut behov av hjälp.

För de 925 miljoner människor som idag är undernärda kommer den största delen av kaloriintaget från spannmål. I Bangladesh till exempel är siffran 78%. Vi kan i och för sig inte med säkerhet veta om en tio- till tjugoprocentig nedgång i spannmålsproduktionen direkt skulle leda till en motsvarande minskning av spannmålskonsumtionen för alla de 925 miljonerna. En del av de undernärda är självhushållsbönder som bor i områden där spannmålsproduktionen kanske inte skulle minska. Men vi vet att en kroniskt undernärd person inte överlever en längre period med ytterligare minskat kaloriintag. För människor med en baskonsumtion av 1750 kilokalorier per dag skulle en 10% minskning av intaget vara mycket skadlig. Även om många undernärda kan överleva under något år klarar de inte en period på tio år med ett så lågt kaloriintag.

Om man kunde ge dessa människor den lägsta kaloritillförsel som krävs för att överleva skulle försämringen

i näringskvaliteten ändå få påtagliga hälsoeffekter. Som Webb och medarbetare påpekar i sin studie:

När matpriserna går upp använder människor mer pengar på basföda och mindre på "kvalitetsföda" (mat med rikt näringsinnehåll, såsom kött, ägg, grönsaker osv.)..

Minskad kvalitet på födan och minskad mängd föda leder till avmagring hos barn under fem år, undernäring hos mödrar (lågt BMI), vilket kan ge irreversibla fosterskador, fler barn med låg födelsevikt samt sjukdomstillstånd orsakade av brist på mikronutrientier, vilka i sig kan leda till döden.

Utifrån en sådan kunskap kan man anta att varje större prisökning till följd av ett kärnvapenkrig skulle leda till en liknande förändring av hushållens konsumtionsmönster över hela världen (inte bara i södra Asien): bort från näringsrika, dyrare födoäm-

ning mot billigare stapelvaror (för att garantera åtminstone ett basalt kaloriintag). Data är inte tillräckliga för den mer komplexa modellering som skulle behövas för att beräkna effekterna av bristande näringstillförsel, i form av sjukdomar orsakade av brist på mikronutrientier, undernäring under graviditet samt låg födelsevikt. Klart står emellertid att effekten på människor skulle bli enorm – med försämrad tillväxt och utveckling hos barn, ökad sjuklighet (orsakad av sviktande immunfunktioner på grund av undernäring), och en ökad överdödlighet.¹⁸

Avbräcket i jordbruksproduktionen, som ett begränsat kärnvapenkrigs skulle ge upphov till, skulle också utgöra ett hot mot de flera hundra miljoner människor som idag får nog med näring men som bor i länder som är beroende av livsmedelsimport. Länderna i Nordafrika, med mer än 150 miljoner invånare, importerar minst 45% av sin mat.¹⁹ Malaysia, Sydkorea, Japan och

Taiwan, liksom ett antal länder i Melanöstern, importerar 50% eller mer av sin spannmål.²⁰ Det förutspådda exportstoppet från spannmålsproducerande länder kan ge svåra effekter på näringsintaget i alla dessa länder. De rikaste av dem kan möjligen till en början få tag på spannmål genom att bjuda över på den internationella marknaden, men allt eftersom omfattning och varaktighet av skördeförlusterna blir tydliga så kommer exportländerna att skärpa sina exportrestriktioner, vilket kommer att hota näringstillgången hos alla dessa importländer.

Sammantaget med de 925 miljoner människor som redan idag är undernärda, kommer befolkningen i dessa livsmedelsimporterande länder att öka siffran på människor som hotas av svält till klart över en miljard.

Ytterligare två förhållanden behöver diskuteras: För det första är det mycket sannolikt att en svältkatastrof i den här storleksordningen skulle leda till omfattande epidemier. Den långvariga temperatursänkningen med därav följande

Trots de medicinska framstegen under de sista femtio åren skulle en global svält av den här beskrivna storleksordningen utgöra en ideal grogrund för epidemier

hungersnöd år 536 - 545 följdes av ett stort utbrott av pest som under de följande femtio åren utvecklades till en pandemi.²¹ Hungersnöden år 1816 utlöste en tyfusepidemi, som spred sig till en stor del av Europa²² och svälten i Indien samma år ledde till ett utbrott av kolera som har sagts ligga bakom

den första kolera-pandemin.²³ Den väl undersökta Stora bengaliska svälten 1943 var kopplad till stora lokala utbrott av kolera, malaria, smittkoppor och dysenteri.²⁴

Trots de medicinska framstegen under de sista femtio åren skulle en global svält av den här beskrivna storleksordningen utgöra en ideal grogrund för epidemier av alla dessa sjukdomar. I synnerhet skall man få se stora utbrott av infektionssjukdomar i utvecklingsländernas megastäder,

överbefolkade och utan adekvata sanitära förhållanden ens i bästa fall. Och sjukdomar, såsom pest, vilka inte har varit vanliga på länge, kan åter komma att utgöra allvarliga hot mot människors hälsa.

Till slut måste vi tänka på att en hungersnöd av den här omfattningen

skulle skapa stora förutsättningar för krig och konflikter. Inom länder med utbredd hungersnöd skulle det med stor säkerhet bli hungerkavallerier, och kampen om de begränsade mattingångarna skulle få etniska eller regionala konflikter att blossa upp. Mellan

länder skulle väpnade konflikter bli en påtaglig risk när importberoende stater försöker säkerställa sin livsmedelsförsörjning.

Det är inte möjligt att beräkna de ytterligare dödsfall som skulle bli resultatet av sjukdom och krig efter detta begränsade regionala kärnvapenkrig, men, med tanke hur världsomspännande klimatförändringen kommer att bli, kan antalet människor som dör av sådana orsaker utan vidare hamna på hundratals miljoner. ❖

REFERENSER

- 1 Harwell, M., and C. Harwell. 1986. Nuclear Famine: The Indirect Effects of Nuclear War. In, Solomon, F. and R. Marston (Eds.). The Medical Implications of Nuclear War. Washington, D.C.: National Academy Press, pp. 117-135.
- 2 Robock, A., L. Oman, G. Stenchikov, O. Toon, C. Bardeen and R. Turco, 2007, Climatic consequences of regional nuclear conflicts. *Atm. Chem. Phys.*, 7: 2003-12.
- 3 Helfand, I. 2007. An Assessment of the Extent of Projected Global Famine Resulting from Limited, Regional Nuclear War. Paper presented to the Royal Society of Medicine, London, UK, October 2007.
- 4 Toon, Owen B., Richard P. Turco, Alan Robock, Charles Bardeen, Luke Oman, and Georgiy L. Stenchikov, 2007: Atmospheric effects and societal consequences of regional scale nuclear conflicts and acts of individual nuclear terrorism. *Atm. Chem. Phys.*, 7, 1973-2002.
- 5 Robock, Alan, Luke Oman, Georgiy L. Stenchikov, Owen B. Toon, Charles Bardeen, and Richard P. Turco, 2007: Climatic consequences of regional nuclear conflicts. *Atm. Chem. Phys.*, 7, 2003-2012.
- 6 Ozdogan, Mutlu, Alan Robock, and Christopher Kucharik, 2012: Impacts of Nuclear Conflict in South Asia on Crop Production in the Mid-western United States. *Climate Change*, published online June 22 2012.
- 7 Stommel H, Stommel E. The year without a summer. *Scientific American*, 1979;240:176-186
- 8 Post, J. 1983. Climatic change and subsistence crises. *Journal of Interdisciplinary History*, 14:153-160.
- 9 Xia, Lili, and Alan Robock, 2012: Impacts of Nuclear Conflict in South Asia on Rice Production in Mainland China. In press at *Climatic Change*.
- 10 www.fao.org/worldfoodsituation/wfs-home/csdb/en/
- 11 www.usda.gov/oce/commodity/wasde/latest.pdf
- 12 www.fao.org/publications/sofi/en/
- 13 ipnw.org/pdf/projected-impacts-webb.pdf
- 14 Webb, P. 2010. Medium to Long-Run Implications of High Food Prices for Global Nutrition. *Journal of Nutrition*. 140 (1): 140S-47S.
- 15 Sen, A. Poverty and famines. Oxford: Oxford University Press. 1981.
- 16 Brown, LR. *Outgrowing the Earth*. New York: WW Norton & Co. 2004.
- 17 Khrennikov, I. Medvedev orders review of Russian grain export ban at harvest end. 2010. www.businessweek.com/news/2010-10-04/medvedev-orders-review-of-russia-grain-export-ban-at-harvest-end.html
- 18 www.ers.usda.gov/publications/gfa16/GFA16CountryTablesNAfrca.xls.
- 19 www.iucn.org/themes/wani/eatlas/html/gm19.html.
- 20 Keys, D. *Catastrophe*. London: Century. 1999.
- 21 Stommel, H. *Volcano weather: The story of 1816, the year without a winter*. Newport, Rhode Island: Seven Seas Press. 1983
- 22 Stommel, H, St

SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

Dessa färsk data om minskningen i jordbruksproduktionen som skulle följa på ett begränsat regionalt kärnvapenkrig i södra Asien talar för att mer än en miljard människor skulle riskera att hamna i hungersnöd. Genom epidemier och nya konflikter framkallade av svältsituationen skulle ytterligare flera hundra miljoner komma i fara. Dessa oroande fakta ger skäl för följande rekommendationer:

1

Det finns ett trängande behov av ytterligare studier som kan bekräfta de minskningar i majs- och risproduktionen som Özdogan och Xia förutspår. Man borde också undersöka effekten på andra nyckelgrödor såsom vete, och även titta på andra viktiga producentländer.

2

Vi behöver mer i detalj studera effekterna av dessa produktionsbortfall på människors näringsintag avseende både minskningen i kaloriintag efter dessa skördeförstörelser, och bristen på mikronutrient, i sin tur ett resultat av kaloribristen.

3

Oaktat behovet av ytterligare studier reser de preliminära resultaten av dessa undersökningar varningsflagg inför det hot mot mänskligheten som den nukleära kapprustningen i södra Asien utgör, för att inte nämna de ännu farligare arsenalerna hos de övriga kärnvapenstaterna. Det finns ett akut behov av att alla kärnvapenstaterna minskar sitt beroende av kärnvapen och att de så snabbt som någonsin möjligt börjar förhandla om en kärnvapenkonvention som förbjuder dessa vapen.

STUDENTMÖTE I TEHERAN

I mitten av november reste en delegation med läkare, medicinstudenter och unga läkare till Iran för att besöka vår iranska systerförening, PSR Iran. Den iranska föreningen har funnits i ungefär sex år, till stor del på initiativ av Svenska Läkare mot Kärnvapen och idag är majoriteten av de aktiva studenter. Studenterna hade till Gunnar Westberg uttryckt en önskan om stöd från studenter i Europa och han började därför sätta samman en delegation och hålla kontakten med våra kollegor i Iran.

Från den iranska sidan träffade vi dr Shahriar Khateri och dr Leila Moein samt dr M. Reza Soroush, ordförande för PSR Iran samt personal och volontärer på Tehran Peace Museum. Maral Hassanshahi, Nationell studentrepresentant, hade arbetat hårt för att knyta kontakter med de medicinska fakulteterna inför vårt besök och hon var även till stor hjälp för de besökare som fortsatte sin resa till Esfahan och Shiraz.

I programmet, som till största del utformats av våra värdar, ingick besök på tre sjukhus och medicinska universitetet. Vi blev guidade genom fredsmuseet av dr Khateri. Det gavs presentationer om IPPNW och IPPNW:s studentaktiviteter på museet, och föreläsningar om de långsiktiga hälsoeffekterna av krig. Det sociala programmet var omfattande, roligt och bidrog till att bygga relationer.

Vi träffade Sveriges, Danmarks och Norges ambassadörer i Teheran. Den ställföreträdande ministern för nedrustning på Utrikesdepartementet, Nazir, öppnade även sitt kontor för ett möte.

Delegationen utgjordes av en grupp läkare: Derman Boztok och Tufan Kaan, Turkiet, Matthias Jochheim, Tyskland, Gunnar Westberg, Sverige, Vladimir Garkavenko, Ryssland (en av IPPNW:s copresidenter), Sara Shah, Norge, samt två medicinstudenter: Erik Wareborn, Sverige och Alix Schou, Danmark. Även Josefin Lind, informationsansvarig Svenska Läkare mot Kärnvapen och ICAN-representant deltog på resan. ❖

FOTO: JOSEFIN LIND

Bakgrundsbilden föreställer Shah Abdul Azim Shrine i Teheran.

FOTO: JOSEFIN LIND

Erik Wareborn, svensk studentrepresentant tillsammans med Maral Hassanshahi, iransk studentrepresentant och tre andra studenter från PSR/IPPNW Iran. Bilden tagen i Teherans fredsmuseum.

På Teherans fredsmuseum fanns en stor utställning på olika freds- och konfliktteman, bland annat effekterna av den kemiska krigföring som Iran utsattes för under Iran-Irakkriget under 1980-talet, information om kärnvapen och om olika initiativ och organisationer som arbetar för fred och nedrustning. I bild visas en liten del av det som vi har producerat här i Sverige som finns representerat på museet.

FOTO: JOSEFIN LIND

FOTO: ERFAN ESKAMAEI

En av dagarna höll vi föreläsningar för varandra. Föreläsningarna handlade bland annat om hälsoeffekter av kärnvapen, internationell studentverksamhet, inspiration från den turkiska föreningen och hur man har arbetat med personer som skadats av kemiska vapen i Iran. Det var ett givande kunskapsutbyte och vi fick samtidigt möjlighet att träffas och lära känna varandra lite bättre.

Under vår vistelse i Teheran besökte vi två sjukhus för att lära oss mer om de medicinska effekterna av kemiska vapen och för att berätta om IPPNW och vikten av att arbeta preventivt med kärnvapennedrustning. Här är vår värd Shariar Khateri tillsammans med Teherans fredsmuseums volontär Hasan Hasani Sadi som själv blev utsatt för kemiska vapen samt en ögonkirurg vid sjukhuset.

FOTO: JOSEFIN LIND

ANTAL VÄPNADE KONFLIKTER GLOBALT

Under de senaste 11 åren (2001-2011) dödades 15 000 – 30 000 människor (barn och vuxna) per år i väpnade konflikter. Antalet konflikter ökade från år 2010 till år 2011 men nådde inte upp till de högre siffrorna från tidigt 1990-tal. Det finns alltså en glädjande trend mot färre konflikter. Vi får hoppas att de högre siffrorna för 2011 inte är ett trendbrott.

Antalet döda i väpnade konflikter är mycket lägre än antalet barn avlidna före 5 års ålder (alla dödsorsaker: 16,6 miljoner år 1970, 7,6 miljoner år 2010). De väpnade konflikterna dödar emellertid också indirekt, genom att hindra att fattigdom och ohälsa bekämpas, t.ex. i DR Kongo.

Uppsala Conflict Data Program (UCDP); SIPRI Yearbook 2012; UNICEF (http://www.childinfo.org/publications_sowc.html)

KUBAKRISEN 1962

För 50 år sedan, i oktober 1962, var världen nära ett kärnvapenkrig när sovjetiska fartyg var på väg med missiler till Kuba där avskjutningsramper redan var färdiga. President John F Kennedy beordrade att fartygen skulle stoppas. Nikita Chrusjtjov böjde sig och kallade tillbaka fartygen. Kennedy och Chrusjtjov hade då kommit överens om att ramperna

skulle monteras ned och sovjetiska missiler inte skulle transporteras till Kuba mot att USA lovade att aldrig militärt angripa Kuba och att ta bort sina missiler i Italien och Turkiet. Världsfreden var räddad och snart fanns 'heta linjen' på plats mellan Kreml och Vita huset och kärnvapenprov i atmosfären förbjöds av provstoppsavtalet (1963 Test Ban Treaty).

Femtio år efter kubakrisen föreslår erfarna diplomater och forskare en rad åtgärder för att göra fred möjlig, bl.a. att amerikanska och ryska kärnvapen inte ska vara klara för avfyrning (de-alert) och en kärnvapenkonvention (förbud mot kärnvapen). Frank von Hippel, fysiker, fredsforskare och fredsmäklare, skriver: *"the United States and Russia still have approximately 1,000 nuclear warheads each on ballistic missiles that are ready to be launched with about 15 minutes of warning. Neither country expects the other to attack, and both militaries are convinced that nothing can go seriously wrong. The Japanese had a similar belief about nuclear reactor safety before the Fukushima accident. They now call it 'the myth of safety.' According to Murphy's Law, 'anything that can go wrong will go wrong."*

Remembering the Cuban Missile Crisis, Bulletin of the Atomic Scientists 2012

ENHANCED RADIATION WEAPONS

Enhanced radiation weapons (ERW) är mer kända som neutronbomber, vapen som skonar byggnader och andra döda ting men effektivt dödar människor och andra levande varelser. Vapnets strålning maximeras för att få mycket strålningsskador men måttliga skador av tryckvåg och hetta. När kalla kriget upphörde så minskade intresset för ERW men vi bör inte glömma bort att de finns.

Reeves GI. Biophysics and medical effects of enhanced radiation weapons. Health Physics 2012

DRÖNARE

Drönare är gaddlösa hannar av bin och andra gaddsteklar. Drönarens enda uppgift är att befrukta drottningen. Han har stora ögon för att hitta drottningen. Vid befruktningen slits drönarens genitalia av och han dör.

Drönare (eng. drone) betyder också ett förlöst flygplan, Unmanned Aerial Vehicle (UAV), som används för spaning eller anfall med bomber eller missiler. Amerikanska drönare i Afghanistan styrs från en flygbas utanför Las Vegas i Nevada, de brittiska från RAF Waddington, en flygbas i mellersta England. Men drönare dödar också civila. USA, Israel och Storbritannien är de länder som använt drönare. I Pakistan, Jemen och Sudan har mellan 2955 och 4353 personer dödat av drönare, därunder 210 barn. En amerikansk armépräst kommenterar: "as war becomes safer and easier, as soldiers are removed from the horrors of war and see the enemy not as humans but as blips on a screen, there is very real danger of losing the deterrent that such horrors provide" (<http://dronewarsuk.wordpress.com/aboutdrone/>)

Medact. Drones: the physical and psychological implications of a global theatre of war. Oct 2012. www.medact.org
Kmietowicz Z. Use of drones is a war crime and must be stopped, says charity. BMJ 2012

Birgitta Sahlström Kastlund står i Läkare mot Kärnvapens monter på Medicinska Riksstämman på Stockholmsmässan i Älvsjö.

MEDICINSKA RIKSSTÄMMAN

Svenska Läkare mot Kärnvapen fanns även i år med monter på Medicinska riksstämman på Stockholmsmässan i Älvsjö, som i år havde temat Framtidens hälsa.

KÄRNVAPEN, FRED OCH NEDRUSTNING

Helgen 27-28 oktober samlades drygt 20 blivande kampanjare mot kärnvapen för ICAN Sveriges helkurs med titeln "kärnvapen, fred och nedrustning". Kursen gjordes möjlig tack vare generøse bidrag från Läkare mot Kärnvapens medlemmar. Under kursen behandledes allt från kärnvapens funktion till den svenska utrikespolitikken på området, men särskilt fokus lades på deras klimatområde og humanitære konsekvenser samt hur vi kan påvirke for deres avskaffande genom ett globalt forbud. Nästa nummer kommer en utførligare rapport från kursen.

REFERAT AF LANDSMØDE I DLMK 29.09.12.

Debat efter beretningen: Alle partier i Folketinget er forespurgt om deres syn på atomvåben inden møde i Oslo i marts i år. Vi planlægger at sammenskrive svarene m.h.p. en artikel til Info-bladet.

Beretningen herefter godkendt.

Beretning fra Internat. Councillor: Alexandra Schou refererede om de internat. møder i IPPNW-sammenhæng, hun havde deltaget i: Besøg i Bruxelles på NATO's hovedkvarter. Samtaler med NATO-repræsentanter om Missilskjoldet. Angående dette udtrykte vi bekymring over russernes opfattelse af, at systemet er rettet mod dem, hvilket kunne øge spændingerne mellem USA og Rusland. Hun deltog også i den 20. Verdenskongres i IPPNW 24-26. august i år i Hiroshima. Deltog også i den forudgående cykeltur fra Nagasaki til Hiroshima. Omtalte en samling af Posters om forskellige Hibakusha-kategorier (overlevende fra Hiroshima og Nagasaki, sygdomsramte efter de tusindvis af atomprøvesprængninger) www.ippnw-students.org/hibakusha.html som er på vej rundt i verden. Der afholdes en konference i Tyskland i slutningen af maj 2013 om Small Arms (på dansk: Håndvåben). I marts (4. 5.) 2013 afholdes på ny et møde i Oslo om de humanitære aspekter af militær oprustning. En regeringskonference, forudgået af en NGO-konference. Den danske regering er medindbyder til konferencen. Hiroshima-skolebørn har lavet 193.000 papir-traner. 193 landes statsledere skal have 1.000 traner overrakt personligt.

Beretning fra studenterrepræ-

sentanten: Alexandra Schou oplyste, at der er god gang i studenteraktiviteter i Europa og resten af verden. Nordisk studentermøde i Kbh.s området i oktober i år (26.-28. oktober). Planer om en studierejse i IPPNW-regi til Iran til nov.

ICAN (International Campaign to Abolish Nuclear Weapons). Projekt Pitch: Handler om at få gang i kampagnen i DK. Vi vil tage kontakt til Udenrigsministeriet ang. konferencen i Oslo marts 2013. Vi arbejder med at skaffe opbakning fra NGO'er og kendte personer i dansk kultur- og politik til kampagnen. ICAN er DLMK's dominerende aktivitet for tiden. Alexandra Schou og Niels Dahm er ansvarlige for kampagnen på dansk grund.

Regnskabet for 2011 opererer med et mindre underskud på 2.112 kr. Ved årets udgang havde foreningen en formue på 81.427,51 kr. Ca. 180 medlemmer betalte kontingent i 2011.

Budget 2013 opererer med et betydeligt underskud på 17.000, som helt overvejende skyldes en stor udgift på ca. 21.000 til Post DK. Vi vedtog derfor at opsigte aftalen med Post DK. Vi vil herefter selv udsende de 4 blade pr.år.

Kontingentet uændret kr. 300 for læger og kr. 100 for studenter.

Til kasserer genvalgte Niels Dahm, til revisorer Anton Aggernæs og Bent Petersen

Til formand valgtes Niels Dahm. Koordinationsudvalget (= bestyrelse): Anton Aggernæs, Povl Revsbech, Alexandra Schou, Cæcilie Buhmann, Willy Hanghøj-Petersen Klaus Arnung og Niels Dahm.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

VERKSAMHETSÅRET 2011-09-01 – 2012-08-31

Sammanställd av Meit Krakau

MEDLEMSKAP

SLMK organiserar läkare och medicine studerande samt lärare vid medicinsk fakultet. Vid utgången av år 2011 hade föreningen ca 2750 betalande medlemmar. Medlemsavgiften är 290 kr per år. För studentmedlemmar är avgiften 100 kr per år. Av medlemmarna är 54 % män och 46 % kvinnor. Medlemsregistret, som sedan ett 20-tal år funnits i ett dataprogram som nu blivit föråldrat, har under året lagts över i ett nytt modernt dataprogram som bl. a. medger inläggning av e-postadresser och särskild markering för associerade medlemmar.

ASSOCIERAT MEDLEMSKAP

Två yrkesföreningar mot kärnvapen, *Forskare och Ingenjörer mot kärnvapen, FIMK*, och *Sjuksköterskor, sjukgymnaster och analytiker mot kärnvapen, SSAMK*, valde våren 2011 att lägga ner sina respektive föreningar. SLMKs styrelse beslutade att erbjuda medlemmarna i dessa föreningar att bli 'associerade medlemmar' i SLMK med specificerade rättigheter inom föreningen. De kan då fortsätta sitt engagemang mot kärnvapen inom SLMKs ram. Medlemsavgiften sattes till 200 kr per år. Från FIMK har ca 130 personer inträtt som associerade medlemmar i SLMK, från SSAMK ett fåtal.

STYRELSEN

Vid årsmötet i januari 2012 omvaldes Jan Larsson till ordförande. Leonore Wide omvaldes till vice ordförande, och Ann Marie Janson Lang invaldes i styrelsen som ny vice ordförande.

Den nyvalda styrelse som tillträdde i januari 2012 hade 12 ordinarie ledamöter varav 1 studentrepresentant och 12 suppleanter varav 1 studentsuppleant. Till ny valberedning utsågs Carin Odhner, sammankallande, och Karin Stenstedt. Styrelsens medlemmar presenteras på SLMKs webbplats. Vid årsmötet antogs ett stadgeändringsförslag i första läsningen. Det går ut på att tidigarelägga senaste tidpunkt för inlämnande av motioner till årsmöten, från senast 10 dagar före

mötet till senast 3 veckor före mötet. För att träda i kraft ska stadgeändringen godkännas även av påföljande årsmöte i januari 2013.

Verkställande utskottet, VU, utgörs av sex styrelsemedlemmar: ordföranden, de två vice ordförandena, sekreteraren, studentrepresentanten samt Gunnar Westberg. Föreningens kanslichef/kassör Klas Lundius och föreningens informationsansvariga Josefin Lind är ständigt adjungerade medlemmar i VU. VU håller månatliga sammanträden via Skype.

Styrelsen har haft 6 sammanträden under verksamhetsåret. Det första hölls i november 2011. I januari 2012 hölls ett kort styrelsemöte före årsmötet, ett konstituerande styrelsemöte direkt efter årsmötet och därefter ett vanligt styrelsemöte. Följande styrelsemöten hölls i mars och augusti 2012. Augustimötet hölls på en kursgård i Lännersta ute på Värmdö. Övriga möten hölls i Stockholm. SLMK anlitar en auktoriserad revisor Jan Anders Nilsson hos PwC, med Jonas Grahn som suppleant. SLMK har sedan många år även haft en vald föreningsrevisor, vars åtagande och ansvar preciserats i rapporten till FRIIs kvalitetskod. De senaste åren har Bengt Lindell varit föreningsrevisor med Kristina Olofsson som suppleant.

KANSLI OCH PERSONAL

Efter att Josefin Lind tillträtt en nyinrättad tjänst som informationsansvarig inom SLMK fr.o.m. september 2009, initialt på deltid och alltsedan den 1 september 2010 på heltid, har föreningens löpande verksamhet koncentrerats till SLMK-kontoret på Norrtullsgatan 45 i Stockholm. Josefin Lind sköter bland annat intern och extern information och representerar SLMK i olika sammanhang.

Föreningens mångåriga kassör och kanslichef Klas Lundius, som arbetar på SLMKs kontor i Perstorp, har successivt överfört många arbetsuppgifter till Josefin Lind och därigenom kunnat minska ned sin arbetstid till 20 %. Han har behållit ansvaret för kassaförvaltningen och föreningens övergripande ekonomiska angelägenheter. På Perstörpskontoret arbetar också Margareta Gustafsson som sekreterare på kort deltid. En sekreterartjänst på mycket kort deltid, placerad på Svenska Läkarförbundet, avvecklades vid årsskiftet.

EKONOMI

SLMK har en stabil ekonomisk situation. Internt genererade medel (medlemsavgifter, gåvor från medlemmar och stödpersoner samt spararnas bidrag via Banco Fonder) utgjorde under verksamhetsåret ca 80 % av föreningens inkomster. Många av våra medlemmar skänker extra gåvor till våra projekt. Föreningen har också flera hundra stödpersoner och givare som regelbundet skänker pengar. Det ideella fondsparandet i Banco Fonder (Banco Humanfond och Banco Hjälpfond) är betydelsefullt. Utdelningen därifrån i februari 2012 blev 302 279 kr. Totalt under åren alltsedan 1994 har detta fondsparande tillfört föreningen 8 427 000 kr. Övriga inkomster utgörs till största delen av anslag från Folke Bernadotteakademien. Bokslutet vid räkenskapsårets slut den 31 augusti 2012 visade ett resultat på minus 26 500 kr. Balansräkningen omsluter drygt 5 miljoner kr. SLMK har en tillfredsställande buffert av sparad kapital.

I samband med medlemsbrevet i november 2011 insände medlemmarna också gåvor på sammanlagt över 63 000 kr. Vårutskicket i april 2012, som innehöll en förfrågan om bidrag till SLMK/ICAN-arbetet för ett förbud mot kärnvapen, inbringade ca 95 400 kr, och Hiroshimautskicket i augusti 2012 till stöd för ICAN-arbetet och SLMKs övriga verksamhet, inbringade ca 107 000 kr. Tack vare dessa gåvor har föreningen hittills inte behövt ta in anspråk så stor del av den testamenterade donation på 674 400 kr som vi erhöll i juni 2011, och som föreningen beslutade använda för att finansiera anställningen av en projektkoordinator för kampanjen ICAN Sverige.

Från Folke Bernadotteakademien (FBA) beviljades i januari 2012 dels ett verksamhetsbidrag på 300 000 kr, dels ett projektstöd på 100 000 kr för Riksdagsarbetet och resor till NPT PrepCom. I juli 2012 beviljade FBA ett projektstöd på 130 000 kr till projektet "Lär ut om kärnvapen" som innefattar framställning av ett utbildningskoncept i form av en workshop med fokus på genustema, vilken sedan lanserades på IPPNWs världskongress och planerades fortsätta genom att arbeta med deltagare i Sverige för att sprida kunskaperna om kärnvapnen.

SLMK har ett 90-konto varför den ekonomiska redovisningen

kontrolleras enligt SFIs (Svensk Insamlingskontroll) föreskrifter som stipulerar att minst 75 % av insamlade medel skall användas till föreningens

ändamål. SLMK har alltid klarat den gränsen med god marginal. Föreningen är ansluten till FRII, Frivilligorganisationernas Insamlingsråd. SLMK tillämpar FRIIs riktlinjer för sparande och har utarbetat en kvalitetskod enligt FRIIs styrande riktlinjer, vilken finns tillgänglig på såväl www.slmk.org som www.frii.se. SLMK har som policy att inte placera i fonder eller bolag som har anknytning till kärnvapenindustri.

LÄKARE MOT KÄRNVAPENS VETENSKAPLIGA RÅD

Detta råd, som inrättades i samband med att SLMK bildades, hade varit vilande i flera år. Jan Larsson och Martin Tondel har under de senaste åren arbetat med att återskapa rådet. Vid styrelsemötet i augusti 2012 presenterade Jan Larsson det nybildade vetenskapliga rådet som nu var etablerat i form av ett nätverk. Rådet har ett tiotal medlemmar, var och en med ett eget kunskapsområde att bevaka. Rådet har till uppgift att upprätthålla kontakt med forskarvärlden och hålla sig ajour med aktuell vetenskaplig forskning i anslutning till kärnvapenfrågan. Flera medlemmar från den nedlagda föreningen FIMK har varit resurspersoner vid återskapandet av rådet.

FRIVILLIGARBETE, LÖNER OCH UTGIFTER

Föreningsarbetet vilar till största delen på ideellt arbete som utförs utan ersättning. Många medlemmar bidrar med stora och små arbetsinsatser. För det gångna verksamhetsåret har 38 personer rapporterat mellan 1 och 125 arbetsdagar, totalt ca 765 arbetsdagar med ideellt utfört arbete. SLMK har en sparsam policy beträffande ersättningar till medlemmar. Vid styrelsemöten erhåller styrelsemedlemmarna kostnadstäckning för resa och övernattning. Inför konferenser och andra möten tas beslut från gång till gång. Full kostnadstäckning ges i regel bara till studenter och anställda samt ibland till personer som har specifika uppdrag för föreningens räkning. I övriga fall ersätts endast konferensavgiften eller ges resebidrag motsvarande billigaste resa.

INFORMATIONSBLADET LÄKARE MOT KÄRNVAPEN, LMK

Denna medlemstidskrift utkommer med fyra nummer per år. Under verksamhetsåret utgavs:

Nr 126 okt/nov 2011,

Nr 127 febr/mars 2012,

Nr 128 maj 2012, temanummer om säkerhet och genus,

Nr 129 juni/juli 2012, temanummer om medicinska konsekvenser av kärnvapen.

Tidningens upplaga är på drygt 5000 ex. Det är den enda regelbundet utkommande tidskrift i Sverige som bevakar området kärnvapenedrustning. Jan Larsson och Ulf König har sedan mer än tio år varit redaktörer för tidningen. För professionell layout har Gabriel Holmbom knutits till tidningen på regelbunden basis. Under vinjetten 'Internationell utblick' medverkar Inge Axelsson i varje nummer med aktuella, intressanta notiser och referat från många internationella tidskrifter och databaser. Våra associerade medlemmar i FIMK medverkar med artiklar. På utskickslistan står medlemmarna i Svenska Tandläkare mot Kärnvapen, STMK, som också bidrar med artiklar och information om deras föreningsverksamhet. Tidningen är även medlemsblad för vår danska systerförening 'Danske laeger mod kernevåben'. Tidningen distribueras till många bibliotek och institutioner samt till personer verksamma inom politik och förvaltning.

FORTBILDNING OCH UTVECKLING

En ständig fortbildning inom verksamhetsområdet sker för medlemmarnas del genom tidningen Läkare mot Kärnvapen och medlemsutskick per brev. För den intresserade finns rikligt med information via föreningens webbplats. Medlemmarna erbjuds att prenumerera på ett kortfattat elektroniskt nyhetsbrev som skickas ut ungefär en gång varannan månad och som Leonore Wide och Meit Krakau ansvarar för. Styrelsemedlemmarna har en gemensam e-postlista där aktuell information skickas ut.

Oftast ingår ett utbildningsinslag vid våra styrelsemöten. Vid styrelsemötet i november 2011 hade vi besök av Stefan Björnson, associerad medlem från föreningen Forskare och ingenjörer mot kärnvapen (FIMK), som informerade om ny kärnkraftsteknik. Sambandet mellan kärnkraft och kärnvapen ligger inom SLMKs intresseområde. Vid årsmötet i januari 2012 föreläste Emma Bjertén och Emma Rosengren under rubriken 'Krig och kärnvapen – spelar genus någon roll?' Emma Bjertén medverkade sedan med en artikel om Säkerhet och genus i LMK nr 128. Emma Rosengren är doktorand vid Ekonomisk-historiska Institutionen vid Stockholms Universitet. Vid styrelsemötet i mars 2012 fick vi besök av Jan Prawitz. Hans föredrag hade rubriken 'Kärnvapenfri zon Arktis'. Vid styrelsemötet i augusti 2012 talade Gunnar Westberg om läget för kärnvapenmotståndet: Vad är det som hindrar kärnvapenedrustningen idag?

MEDLEMSBREV

Förutom informationsbladet får föreningens medlemmar vanligtvis tre medlemsbrev per år med aktuell information om arbetet med kärnvapenedrustning

och föreningens verksamhet. Den som missat att betala sin medlemsavgift erhåller flera påminnelsebrev med ytterligare information. Medlemmarnas gensvar i form av ekonomiska bidrag är en mycket värdefull tillgång för föreningens arbete. Tack vare detta stöd kan vi mestadels mobilisera ekonomiska resurser till att genomföra önskvärda projekt.

SLMK PÅ NÄTET www.slmk.org

Webbplatsen sköts av Josefin Lind och uppdatering sker så gott som dagligen. Under året har webbplatsen uppdaterats med uppfräschad layout och tillkomst av funktioner som saknats. Detta arbete utfördes av Henrik Pettersson, som var den som skapade webbplatsen för några år sedan. SLMK är medlem i Globalportalen vars webbplats www.globalportalen.org har en länk till SLMKs webbplats. SLMK finns även på Facebook.

"LÄR OM KÄRNVAPEN"

www.läromkärnvapen.se

Ett omfattande, nätbaserat studiematerial om kärnvapenproblematiken finns sedan flera år på SLMK:s webbplats. Det kan klickas fram från SLMKs webbplats eller direkt på www.läromkärnvapen.se. Där finns också en engelskspråkig version www.learnaboutnukes.org, en norskspråkig version www.atomvapen.no samt en kortare version på ryska. Uppdatering sker efterhand. Studiematerialet är i första hand avsett för studerande på alla nivåer men bör vara av värde också för journalister och alla andra intresserade.

LÄR OM KÄRNVAPEN FÖR LÄRARE: "LÄR OM NEDRUSTNING"

Studiematerialet kompletterades 2009 med ett pedagogiskt utformat material för skolundervisning, riktat till gymnasiet, årskurs 8 - 9 och folkhögskolor. Det innehåller en lärarhandledning för undervisning om nedrustning med ett flertal lektionsförslag och övningar. En arbetsgrupp inom föreningen *Lärare för Fred* samt Leonore Wide och Gunnar Westberg från SLMK utarbetade materialet som till stora delar är baserat på 'Learn abolition' på ICANs webbplats. Det nås via en klickbar flik på Lär om Kärnvapens webbplats eller på <http://laromkarnvapen.slmk.org/forlarare.html>

KLIMATKOMPENSATION

Vid årsmötet i januari 2009 beslutades att SLMK ska vara koldioxidneutralt genom att klimatkompensera för alla flygresor som görs i SLMKs regi. För det gångna verksamhetsåret registrerades 56 resor (varav 13 tur-och-retur-resor) med en sammanlagd

flygsträcka på nära 213 000 person-km, ett beräknat utsläpp på ca 55 ton CO₂-ekvivalenter och en klimatkompensationskostnad på 12 019 kr. Detta belopp har SLMK skickat till VI-skogen. Summan är ungefär 6,5 ggr större än förra verksamhetsåret, vilket förklaras av att det gjordes fler resor och framförallt fler interkontinentala flygresor under detta år, medan vi under det förra verksamhetsåret höll oss inom Europa. Uträkningarna har gjorts med flygkalkylatorn på www.tricoronagreen.com.

INTERNATIONELLT ARBETE

SLMKs arbete är i stor utsträckning internationellt inriktat och sker i nära kontakt med den internationella läkarrörelsen mot kärnvapen.

INTERNATIONAL PHYSICIANS FOR THE PREVENTION OF NUCLEAR WAR, IPPNW www.ippnw.org

IPPNW är en världsfederation med föreningar i drygt 50 länder spridda över hela världen. Huvudkontoret finns i USA. SLMK håller kontakt med såväl IPPNWs huvudkontor som systerföreningar i ett flertal länder. Det övergripande målet för SLMK liksom för IPPNW är ett totalt avskaffande av kärnvapnen. SLMK ger årligen ett bidrag till centrala IPPNW med US\$4 per medlem och år, alltså ca US\$12000.

Vid IPPNWs styrelsemöte i Boston, USA, 22-24 september 2011 deltog Wenjing Tao och Gunnar Westberg. Gunnar Westberg är en av skribenterna på IPPNWs blog <http://peaceandhealthblog.com>

VÄRLDSKONGRESS I HIROSHIMA 24-26 OCH STUDENTKONGRESS 22-23 augusti 2012

Vartannat år har IPPNW världskongress. Den senaste kongressen ägde rum i Hiroshima, Japan, i augusti 2012. Den började med en kongress för IPPNWs studentmedlemmar. Där deltog svenska studenter med en workshop. Se vidare under Verksamhetsberättelsen från SLMKs studentgrupp. Vid kongressen håller IPPNW rådsmöte. Rådet 'Council' är IPPNWs högsta beslutande organ. Där deltar rådsdeleger 'councillors' från alla IPPNWs länderföreningar. För SLMK deltog Gunnar Westberg som 'councillor', Åsa Lindström som biträdande 'deputy councillor' och Erik Wareborn som 'student councillor'. Wenjing

Tao som varit vice ordförande i IPPNWs styrelse alltsedan föregående världskongress, valdes in i IPPNWs styrelse som enda kvinna förutom de två studentrepresentanterna (ISRs). Ann Marie Janson Lang kandiderade till posten som talman eller vice talman i Council men besegrades med ringa marginal. SLMK deltog med en workshop som Josefin Lind och Pernilla Lundmark utarbetat, 'Lär om Kärnvapen med genusperspektiv' och de två höll i en lyckad workshop. Se även reportage från kongressen och Japan i LMK nr 130.

ICAN, INTERNATIONAL CAMPAIGN TO ABOLISH NUCLEAR WEAPONS www.icanw.org

Denna internationella kampanj lanserades 2007 på initiativ av IPPNW för att driva på kärnvapenedrustningen genom ett utåtriktat kampanjarbete i samarbete med partnerorganisationer. Inom ICAN ligger väsentliga delar av det kärnvapeninriktade arbete inom IPPNW som SLMK särskilt stöder. ICAN har från starten vuxit internationellt, och ICAN-kontor har upprättats i allt fler länder. ICAN räknar nu in 200 partnerorganisationer i 60 länder. Josefin Lind invaldes först i ICANs 'International Working Group' och sedermera i 'ICAN Steering Group'. Vid ICAN-möte i Genève i september 2011 deltog Josefin Lind och Andreas Tolf. Vid en nordisk ICAN-konferens i Oslo 3-4 mars 2012 deltog Josefin Lind, Erik Wareborn och Pernilla Lundmark. Denna konferens stöddes ekonomiskt av SLMK. Se även artikel i LMK nr 128. Dagarna innan

NPT PrepCom, i slutet av april 2012, hölls ett ICAN-möte i Wien där Josefin Lind och Pernilla Lundmark deltog. Även i samband med IPPNWs världskongress i Hiroshima hölls ett ICAN-möte där Gunnar Westberg, Josefin Lind och Pernilla Lundmark deltog. Se vidare under ICAN Sverige.

John Loretz, som är projektkoordinatör inom IPPNW, har fått finansiellt stöd från SLMK för sitt mycket uppskattade arbete med ICAN-projektet motsvarande en dags arbete per vecka, nästan kontinuerligt från december 2007 t.o.m. mars månads utgång 2012. Kostnaden för SLMK har legat på ca 7000 kr per månad. Därefter har SLMK beslutat göra ett uppehåll med stödet för John Loretz arbete; IPPNWs ekonomi har förbättrats och SLMK har startat ett nytt projekt, ICAN Sverige.

DIALOGSEMINARIER, DIALOGUES AND SEMINARS WITH DECISIONMAKERS PROGRAMME

Möten och seminarier med beslutsfattare, särskilt i kärnvapenländernas huvudstäder, utgör sedan många år en viktig del av den internationella verksamheten. SLMK, främst Hans Levander, initierade och drev programmet de första åren. Huvudansvaret för projektet överlämnades sedan till IPPNW. Programmet har fått fortsatt stöd och deltagande från SLMK. Vid dialogmöten med Nato och Europaparlamentet i Bryssel i november 2011 deltog Gunnar Westberg. Gunnar Westberg och Erik Wareborn deltog också vid ett dialogmöte med Natos kärnvapenkommitté i Bryssel i juni 2012.

NPT PREPCOM I WIEN 30 april - 11 maj 2012

Icke-spridningsavtalet, NPT, höll sitt första förberedande möte i Wien inför nästa översynskonferens år 2015. Från SLMK deltog Gunnar Westberg, Josefin Lind, Erik Wareborn och Pernilla Lundmark.

INTERNATIONELLT STUDENTARBETE www.ippnw-students.org

Medicinstudenterna inom IPPNW har program i många länder. Vid IPPNWs världskongresser väljs två medicinstudenter till International Student Representatives (ISR) för de närmaste två åren, och de samordnar studentarbetet över hela världen. Till studenter räknar IPPNW även 'doctors in training' motsvarande våra AT-läkare. Ett europeiskt IPPNW-studentmöte hölls i Berlin i mitten av april 2012 där Wenjing Tao och Åsa Lindström deltog. De höll en presentation om klimateffekter av kärnvapenkrig, och inför studenternas gatuaktion Target X gick de igenom grundläggande fakta om kärnvapen med alla deltagare. Se även rapport i LMK nr 129.

NUCLEAR WEAPONS INHERITANCE PROJECT, NWIP

www.ippnw-students.org/nwip

Projektet startades ifrån Sverige 2001 och den svenska studentgruppen var från första början bland de drivande i projektet. Delegationer av aktiva IPPNW-studenter träffar studenter i kärnvapenländerna vid dialogmöten, seminarier och workshops där de informerar om kärnvapen. De senaste åren har ingen SLMK-student varit koordinatör.

NORGE. NORDISKT MÖTE I OSLO april 2012

Den norska föreningen 'Norske leger mot atomvapen' NLA, firade 30-årsjubileum med en konferens i Oslo

den 21 april 2012. Gunnar Westberg var inbjuden som talare. Även Jan Larsson och Hans Levander från SLMK deltog. Norges dåvarande utrikesminister Jonas Gahr Støre tillkännagav där att Norge planerar ordna en internationell konferens om humanitära aspekter av kärnvapen under våren 2013. Se även artikel av Hans Levander i LMK nr 129.

RYSSLAND

SLMK har sedan många år hållit kontakt med den ryska IPPNW-föreningen. De har ett kontor i Moskva. SLMK stödde bl.a. deltagandet i världskongressen i Hiroshima för Anna-Polina Shurygina, en ung läkare från S:t Petersburg som sedan länge varit aktiv inom den ryska IPPNW-föreningen.

IRAN

Föreningen 'Iranian Physicians for Social Responsibility' godkändes som medlem i IPPNW vid världskongressen år 2010. På initiativ av studentgruppen i denna förening har SLMK, främst Gunnar Westberg, börjat planera för ett internationellt IPPNW-möte i Tehran hösten 2012.

NORDKOREA, DPRK

Alltsedan vårt första besök där år 2005 har SLMK försökt hålla kontakt med den nordkoreanska IPPNW-läkarföreningen. Ett uppföljande besök gjordes i juni 2007. Året efter kom två läkare från Nordkorea på besök till Sverige. Efter en längre tids planering avreste en IPPNW-delegation med 7 personer i mitten av oktober 2011 till Nordkorea. Svenska deltagare var Åsa Lindström och Gunnar Westberg. De övriga var två från Norge, två från Finland och en från Holland. Se vidare Åsa Lindströms rapport i LMK nr 127 samt Gunnar Westbergs krönika på www.slmk.org under fliken Blogg.

INRIKES AKTIVITETER

ALMEDALSVECKAN juli 2012

Josefin Lind deltog som talare i en paneldebatt på Säkerhetspolitiskt sommartorg. Liksom förra året hade SLMK-studenterna och Josefin Lind tillsammans med IKFF-medlemmar en aktion på Donners plats i Visby. Se även under studentgruppens verksamhetsrapport samt två artiklar i LMK nr 130.

Ambassaduppvaktningar.

I slutet av mars 2012 uppvaktades Israels ambassadör av en SLMK-delegation med Gunnar Westberg, Hans Levander, Josefin Lind och Pernilla Lundmark. Efter

besöket skrev de ett brev till ambassadören vilket delgavs IPPNW-föreningar i andra länder. Vi kontaktade även Irans ambassad och bad om tid för ett besök men tidpunkten passade inte för dem. Inför NPT PrepCom uppvaktades Australiens ambassadör i Stockholm den 27 mars 2012, detta med anledning av att Australien var ordförandeland i NPT PrepCom. Gösta Alfvén, Meit Krakau, Josefin Lind och Pernilla Lundmark utgjorde SLMKs delegation.

SLMKs ANTI-ATOMBOMBSDIPLOM

Prismotiveringen lyder: "Svenska Läkare mot Kärnvapens utmärkelse för betydande insatser i arbetet för en kärnvapenfri värld". Idégivare till instiftandet av detta pris var studentgruppen, främst Thomas Silfverberg och Johannes Norberg. Pristagaren utses av SLMKs styrelse. Priset utdelades för fjärde gången på Hiroshimadagen den 6 augusti 2012 i Storkyrkan i Stockholm och gick då till Henrik Salander. Tidigare pristagare har varit Inger Holmlund, Maj Britt Theorin och Jan Prawitz.

ANNONSER

SLMK har haft annonser införda i 'News in Review' nr 1 och nr 7, ett informationsblad som utgavs av Reaching Critical Will under NPT PrepCom 2012. Vi har även annonserat i tidningen SÄL-bladet nr 4/2012.

BREV

I februari 2012 skickade SLMK ett brev till utrikesminister Carl Bildt, undertecknat av Jan Larsson och Gunnar Westberg. De tog upp hotet om ett militärt anfall mot Iran och vilka följder ett sådant anfall skulle få. De föreslog utrikesministern att ta kontakt med andra regeringar i Europa för att göra klart att man inte accepterar ett anfall mot Iran, och inte heller ett anfall mot Israel.

ICAN SVERIGE www.icanw.se

Efter att SLMK i juni 2011 mottagit en donation på nära 675 000 kr från en enskild medlem beslutades att använda medlen till att inrätta en tjänst som kampanjarbetare för ett projekt kallat 'ICAN Sverige 2014'. Syftet är att öka opinionsbildningen om kärnvapenfrågorna fram till riksdagsvalet 2014. Under rekryteringsprocessen, som huvudsakligen skedde via webben och därigenom inte kostade något, inkom 36 ansökningar. Efter en urvalsprocedur utvaldes Pernilla Lundmark, som den 23 januari 2012 tillträdde den nyinrättade tjänsten, från början på halvtid, sedan utökad till 75 % från april och heltid fr.o.m. augusti 2012. Hon arbetar främst med ICAN Sverige men bistår även SLMK med olika arbetsuppgifter, främst medlemsrekrytering och grafisk formgivning.

ICAN Sverige har lagts upp efter tre huvudspår: Nätverksbyggande, lobbying mot svenska politiker samt kampanj riktad till allmänheten.

ICAN Sverige lanserade i mars 2012 en rapport från internationella ICAN: *Don't the Bomb*. Klas Lundius hade tidigare haft kontakt med pensionsbolagen om deras investeringsval. Nu har han och Josefin Lind med stöd av denna ICAN-rapport uppsökt alla de fyra svenska storbanker som uppmärksammades i rapporten och fört samtal om deras investeringspolicy. Samtalen har redovisats utförligt i LMK nr 130.

NUCLEAR ABOLITION DAY: 'FEST FÖR FRED' 2 juni

SLMK genomförde tillsammans med IKFF en aktionsdag mot kärnvapnen, utlyst av ICAN internationellt. Det blev en mycket lyckad fest med drygt hundra deltagare, detta trots att festen i sista stund måst flyttas från en utomhusarena till en lokal i Gamla Stan p.g.a. regn och rekordkyla. Det var många fina uppträdanden och rikligt med information om kärnvapenfrågorna. ICAN Sverige lanserades även officiellt under denna kväll.

MEDIA

"Kan USA stoppa Israel från att bomba Iran?" Gunnar Westberg på Newsmill, 10 november 2011.

"Fler än Iran bör nedrusta". Debattartikel av Gunnar Westberg, SLMK, och Kirsti Kolthoff, IKFF, SvD Opinion, 14 april 2012.

PRESSMEDDELANDEN

15 februari 2012: Internationell expertpanel om möjligheten till en kärnvapenfri zon i Mellanöstern. (ABF-seminariet)

6 mars 2012: Svenska banker investerar i Kärnvapen (Don't bank on the bomb)

23 maj 2012: Bombhot uppmärksammas i Vinterviken 2 juni (Nuclear Abolition Day)

3 augusti 2012: Manifestation för fred och nedrustning, Hiroshimadagen måndagen 6 augusti kl 18 i Storkyrkan, Stockholm.

SVERIGES RIKSDAG

I det opinionsbildande arbetet har SLMK beslutat att fokusera på arbete riktat till riksdagen. Detta arbete som har stöd genom projektbidrag från Folke

Bernadotteakademien, drivs framförallt av Josefin Lind och Leonore Wide. De har etablerat kontakt med flera riksdagsledamöter som aktivt stödjer kärnvapennedrustning. Vid ett riksdagsseminarium den 7 december 2011, arrangerat av SLMK tillsammans med IKFF (Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet), medverkade bland andra Alyn Ware, Henrik Salander, Röda Korsets ordförande Eva von Oelreich och Jonas Norling från UD-NIS. Josefin Lind höll en presentation som representant för föreningarna (NGOs). Fem riksdagsledamöter mötte upp. Därefter har Josefin Lind hållit kontakt med en liten grupp riksdagsledamöter som arbetat med att skapa ett nätverk. Det nya "Riksdagsnätverket mot kärnvapen" höll sitt första möte den 15 mars 2012 med deltagande av representanter för en majoritet av riksdagens politiska partier. SLMK och IKFF deltog då som representanter för föreningarna. Josefin Lind har utsetts till riksdagsnätverkets kontaktperson gentemot NGOs.

RÖDA KORSET

Efter att Internationella Röda Korsets rådsmöte i november 2011 antagit en kraftfullt formulerad resolution med krav på kärnvapnens avskaffande tog SLMK kontakt med Svenska Röda korset för att söka former för samverkan. Dick Clomén, folkrättsrådgivare på Svenska Röda Korset, medverkade med en artikel i LMK nr 127 med utgångspunkt från denna resolution.

SVENSKA LÄKARESÄLLSKAPET, SLS

SLMK är associerad medlem. Leonore Wide har som SLMKs representant deltagit i fullmäktigemöten. Kandidatföreningen vid SLS i Stockholm anordnade den 13 september 2011 ett symposium med rubriken "Strålning i människans tjänst" där Gunnar Westberg medverkade med ett föredrag om samband mellan kärnkraft och kärnvapen. På Medicinska Riksstämman har SLMK i många år brukat ha en monter. Efter en paus åren 2009 och 2010 hade vi återigen en monter på 2011 års Riksstämma, där vi fick tillfälle att återse "gamla" medlemmar och även värva några nya. Till denna monter ingick det i priset att få en roll-up tillverkad, vilken vi beställde med layout utförd av Gabriel Holmbom. Även för 2012 års Riksstämma är en monter bokad.

HIROSHIMAMINNESDAGEN 6 augusti 2012

Denna dag högtidlighålls minnet av atombombernas offer i Hiroshima och Nagasaki i augusti 1945. SLMK anordnade eller medverkade vid manifestationer i Stockholm, Uppsala, Örebro, Göteborg (genom Yrkesgrupper mot Kärnvapen) och Lund. Se reportage i LMK nr 130!

Mediagenomslag och annonser i samband med Hiroshimaminnesdagen 2012

Josefin Lind tillsammans med Gunnar Westberg och Meit Krakau sammanställde i förväg texter som insändarskribenterna kunde använda som underlag. SLMK-medlemmarna fick följande insändare och debattartiklar införda:

3/8 Miljömagasinet. **Städer för kärnvapennedrustning. Om Mayors for Peace.** Meit Krakau.
6/8 Sydsvenskan. Debattartikel på sidan Opinion.
USA och Nato minskar möjligheterna till kärnvapennedrustning. Gunnar Westberg.
6/8 Helsingborgs Dagblad. Debattartikel. **Förbjud kärnvapen.** Karin Utas Carlsson.
7/8 Helsingborgs Dagblad/ Nordvästra Skånes Tidningar/Landskrona Posten/ Norra Skåne.
Insändare. **Sverige måste agera för kärnvapnens avskaffande!** Klas Lundius.

Annonser: 4/8 i DN och SvD. Manifestation för fred och nedrustning på Hiroshimadagen måndag 6 augusti i Storkyrkan, Stockholm.

I flera andra städer hade annonser om manifestationer införts i olika media.

LIFE-LINK FRIENDSHIP-SCHOOLS PROGRAM www.life-link.org

Detta program för fredsundervisning i skolor har skapats och leds av Hans Levander som också är aktiv styrelsemedlem inom SLMK sedan många år. SLMK har rekommenderat att detta pedagogiska material används i arbete riktat till barn och ungdomar. Programmet når nu mer än 700 skolor i mer än 90 länder.

MAYORS FOR PEACE www.mayorsforpeace.org

Detta är ett nätverk som leds av staden Hiroshimas borgmästare. Syftet är att samla stöd från städer och kommuner över hela världen för att ge kraft åt civilsamhällets krav på kärnvapnens avskaffande. Nätverket har långsamt vunnit ökad anslutning av svenska kommuner. Detta arbete stöds av SLMK. Meit Krakau har sedan hösten 2010 varit nätverkets kontaktperson i Sverige och verkat för att öka anslutningen. Per den 1 november 2012 var 26 svenska städer/kommuner anslutna.

NÄTVERKET FÖR KÄRNVAPENNEDRUSTNING www.nucleardisarmament.se

Inom detta nätverk samarbetar ett 15-tal svenska ideella föreningar och organisationer för fred och nedrustning. Deras representanter i Nätverket träffas regelbundet i Stockholm. Den gemensamma

plattformen är arbetet för en kärnvapenfri värld. SLMK representeras av Leonore Wide, som har fungerat som ordförande i Nätverket sedan ett tiotal år, och Meit Krakau. De seminarier som har arrangerats av Nätverket redovisas i verksamhetsberättelsen från SLMK Stockholmsföreningen.

PEACE BOAT

Detta är ett fartyg som åker runt till hamnar i hela världen för att förmedla budskap om fred och kärnvapenedrustning. Flera hundra passagerare ryms ombord. Peace Boat anlöpte Göteborgs hamn den 25 juni 2012 och togs emot av representanter för staden. Martin Tondel reste med båten till Oslo och medverkade med föredrag under resan.

SVERIGES UTRIKESDEPARTEMENT

Vid ett informationsmöte på UD-NIS (UDs enhet för nedrustning och icke-spridning) i slutet av september 2011, inför Första utskottets möte i FN, var SLMK representerat av fem personer. Även vid UD-NIS informationsmöte i april 2012 inför NPT PrepCom var SLMK representerat.

ÖVRIGA KONFERENSER, KURSER OCH MÖTEN

I slutet av november 2011 hade vi besök av Ward Wilson, verksam vid Monterey Institute of International Studies, USA. Han har bl.a. forskat om kärnvapenavskräckningens mekanismer. Under sin Stockholmsvistelse, som var delvis sponsrad av SLMK, besökte han bland annat Nätverket för Kärnvapenedrustning, SIPRI, Stockholms Universitet och UD-NIS. Han medverkade även med en artikel 'Myths and Hope' i LMK nr 127, som också innehåller en intervju med honom.

Ekonomisk-historiska institutionen vid Stockholms Universitet inledde ett forskningsprojekt om svensk nedrustningspolitik med en konferens den 20 december 2011. Gunnar Westberg medverkade som talare med ett föredrag om fredsörelsernas roll. Även Josefin Lind och Leonore Wide deltog i seminariet. Därutöver har enskilda SLMK-medlemmar och stödpersoner deltagit i möten och seminarier i olika sammanhang och informerat om kärnvapenfrågor.

Danderyd i december 2012
Meit Krakau
Sekreterare

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

STUDENTARBETET

2011-09-01 – 2012-08-31

Studentrepresentanten och vice studentrepresentanten har under året aktivt deltagit både i styrelsens och verkställande utskottets arbete. I september 2011 hölls, i samarbete med IFMSA, en informationsföreläsning för nya läkarstudenter i Umeå.

På ett studentmöte anordnat i Malmö i mars på temat papperslösas rätt till vård informerades Erik Wareborn om SLMK och kärnvapenfrågor. Erik Wareborn deltog på ett ICAN-möte i Oslo i mars med fokus på kampanj- och aktivitetsarbete, som bland annat mynnade ut i en Twitterkampanj. I Stockholm i mars anordnade Nils Märten Hauffman och Erik Wareborn ett informationsmöte med studenter från Karolinska institutet.

På NPT PrepCom-konferensen i Wien i april, närvarade Erik Wareborn för att få ökad förståelse för institutioners roll i internationell reglering av innehav och spridning av kärnteknologi.

Som studentrepresentant medverkade Erik Wareborn i juni i en IPPNW-delegation, vid ett dialogmöte på Natos huvudkvarter i Bryssel med representanter för Natos avdelning för nukleära frågor. I anslutning till Natomötet anordnades ett studentmöte med studenterna Alixandra Schou, Märta Leffler och Erik Wareborn som mynnade ut i bildandet av en Öresundsstudentgrupp, som sedermera under året utökats med ytterligare ett antal studenter.

Under Almedalsveckan i juli närvarade studenter och unga läkare från SLMK och utförde ett antal aktioner genom att erbjuda blodtryckskontroller åt förbipasserande. Under kontrollerna informerades samtidigt om frågor rörande kärnvapen och behovet av preventivt arbete både vad gäller kärnvapen och högt blodtryck.aktionen som attraherade ett par hundra deltagare, gick under parollen: "Råd från din läkare: Sluta med kärnvapen".

Under IPPNWs världskongress i Hiroshima medverkade Erik Wareborn och höll tillsammans med Åsa Lindström en workshop för studenter i ämnet kärnvapen och den mänskliga faktorn.

Under årets lopp har information om SLMK och kärnvapenfrågor kontinuerligt, i olika sammanhang, spridits till medicinstudenter. Studenter har under året bidragit med ett antal texter till medlemsbladet.

Erik Wareborn, studentrepresentant

LOKALFÖRENINGAR OCH LOKALGRUPPER

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR SLMK STOCKHOLM, VERKSAMHETS-ÅRET 2011-09-01 – 2012-08-31

(Återges här något förkortad.)

Protokollförda arbetsmöten har hållits 6 gånger under verksamhetsåret.

Årsmöte 25/10 2011. Årsmötet bevestades av 9 medlemmar. Bokslutet visade en kassabehållning på 28 216,58 kr. Följande val av styrelse för det kommande verksamhetsåret gjordes: Ordförande Leonore Wide, vice ordförande Gösta Alfvén, kassör Karin Wrangsjö, sekreterare alternerande, studentrepresentant vakant. Revisorer: Bengt Erik Ginsburg, Monika Palmgren, revisorsuppleanter: Anne Marie Snellman, Thomas Silfverberg. Valberedning: Carin Odhner (sammanställande) Karin Stenstedt, Eva Olivecrona. Årsmötet antog ett reviderat stadgeförlag. För att träda ikraft skall detta antas även av årsmötet 2012. Inbjuden talare var Josefin Lind som informerade om den nya kampanjen ICAN-Sverige.

Aktiviteter under verksamhetsåret. Under året har ett flertal av Stockholmsgruppens aktiviteter skett i samarbete med Josefin Lind och Pernilla Lundmark som båda arbetar på SLMKs kansli på Norrtullsgatan 45 i Stockholm. Pernillas huvudsakliga uppgift är att vara kampanjledare i Sverige för ICAN-Sverige, International Campaign to Abolish Nuclear Weapons, som SLMK stöder. Annika Rådberg som varit vår administrativa kontakt vid Läkarförbundet har avtackats. SLMK Stockholm deltar aktivt i "Nätverket för kärnvapennedrustning" med Leonore Wide som kontaktperson.

2011

6 oktober. Seminarium om sambandet kärnkraft – kärnvapen på Historiska museet. Maj Britt Theorin talade. Nätverket för kärnvapennedrustning arrangerar.

13 oktober. Leonore Wide medverkade vid seminarium om kärnkraft/kärnvapen i Katarina kyrka.

26 oktober. Seminarium ABF-huset om Undénplanen, Leonore Wide samtalsledare. Arr Nätverket för kärnvapennedrustning och ABF.

7 december. Leonore Wide medverkade i seminarium om kärnvapen i riksdagen där även representant för Röda Korset deltog. Arr. SLMK och IKFF.

20 december. Leonore Wide deltog i seminarium om forskning kring svensk nedrustning, arr Stockholms Universitet.

I Infobladet nr 126 (okt /nov 2011) medverkade Meit

Krakau med en artikel om kostnader för kärnvapen och information om kampanjen Mayors for Peace. Leonore Wide organiserade bemanning för SLMKs monter vid 2011 års riksstämman.

2012

16 februari. Internationell konferens ABF-huset i Stockholm med tema: En kärnvapenfri zon i Mellanöstern. Talare bl. a. Rolf Ekéus, Christer Ahlström, Tytti Erästö (Finland), Jan Prawitz. Leonore Wide samtalsledare. Nätverket för kärnvapennedrustning arrangerar.

10 mars. Medverkan av Leonore Wide och Meit Krakau vid seminarium om kärnvapennedrustning, Tyresö föreningsgård.

Arrangör Svenska Freds kärnvapengrupp. 27 mars. Australiens ambassadör i Stockholm uppvaktades av Gösta Alfvén, Meit Krakau, Josefin Lind och Pernilla Lundmark.

2 juni. Nuclear Abolition Day. Manifestation på initiativ av ICAN-Sverige. SLMK i samarbete med IKFF arrangerade en välbesökt "Fest för Fred" på Stampen.

6 augusti. Manifestation på Hiroshimadagen arrangerades i Storkyrkan. Leonore Wide ansvarade för programmet. Årets mottagare av SLMKs Anti-atombombsdiplom var Henrik Salander. Gunnar Westberg, SLMK, var inbjuden talare jämte riksdagsledamot Lena Asplund.

ÖVRIGA LÖPANDE AKTIVITETER

Meit Krakau arbetar med och avrapporterar fortlöpande projektet Mayors for Peace. Karin Stenstedt bevakar SLMKs medlemsregister avseende avlidna medlemmar. Under året har projektet "Kvinnan i fredsarbetet – en staty på initiativ av Svenska Läkare mot Kärnvapen" diskuterats i arbetsgruppen. För projektet har en separat förening med egna stadgar och med åtskild ekonomi bildats, med Gösta Alfvén som ordförande. Om erforderliga ekonomiska medel kan insamlas kommer en staty utförd av skulptören Peter Linde att uppföras på Djurgården i Stockholm.

Stockholm 10 oktober 2012

Karin Wrangsjö

UPPSALA

I Uppsala samarbetar liksom senaste åren ett informellt nätverk mot kärnvapen, vilket inkluderar läkare, forskare, psykologer och sjuksköterskor. Kontakter finns med Dag Hammarskjölds Minnesfond, Institutionen för freds- och konfliktforskning vid Uppsala Universitet, Fredens Hus (tidigare Uppsala Fredsmuseum) samt IKFF och Kvinnor för Fred. Skolprogrammet Life-Links internationella kontor i Uppsala fungerar fortsatt som

koordinerande forum för dessa kontakter och program.

Under 2012 stöttade SLMK Hiroshima programmet med ljus-ceremonin vid Nybron den 6 augusti. SLMK:s pedagogiska resurs Lär om Kärnvapen kommer i tillämpliga delar att utgöra ett kunskapsbidrag till den fredstavla med nedladdningsbar information som Uppsala Kommun satt upp vid Nybron i centrala Uppsala.

Under året har uppvaktning av de politiska partierna i Uppsala påbörjats med målsättning att få med Uppsala i Mayors for Peace nätverket. Deltagare i delegationen är representanter från SLMK, Kvinnor för Fred samt Kristna Freds.

Vid Life-Links internationella augustikonferens med temat Skolors nätverkande kring gemensamma vattenområden, genomfördes en Hiroshima-ceremoni vid Sigtuna-stiftelsen i Sigtuna. Ungdomar och lärare vid denna konferens kom från Iran, Nepal, Ryssland och Sverige. Dessutom deltog ordförande från en anti-leksaksvapen organisation i USA vid ceremonin. Konferensen som pågick i Sigtuna och Uppsala rekommenderade bland annat att skolor och ungdomar från de åtta länder som ingår i Arctic Council påbörjar ett samarbete och nätverkande för att uppnå förtroendeskapande kontakter. Arktiska regionen, som nu med smältande islager (endast några meter tjockt islager över ett 4000 meter djupt hav) öppnas för "resursutvinning" och transporter, har stora förutsättningar för att bli en region med geopolitiska konfrontationer. Varje bidrag till förtroendeskapande kontakter bör välkomnas i arbetet för en kärnvapen-fri zon inom Arktis.

Hans Levander var i oktober inbjuden som Life-Link ordförande till Iran och talare vid en internationell konferens kring Education and Globalization. Utöver denna konferens genomfördes vid Tehrans Fredsmuseum ett runda bordssamtal med rubriken "Sustainable Life-Style - Sustainable Peace". Fredsmuseet är centrum för Irans IPPNW program mot massförstörelsevapen som har fokus på kemiska skadorna efter Irak - Iran kriget på 1980-talet. Brännskadeavdelningen på Akademiska sjukhuset under ledning av förre SLMK ordförande Gösta Artursson fick då handlägga värden av ett par kvävesenapsgas skadade soldater som transporterats till Sverige.

Uppsala december 2012
Hans Levander, styrelsemedlem

GÖTEBORG

SLMK har ingen etablerad lokalgrupp i Göteborg. SLMK-medlemmarna arbetar lokalt genom

Yrkesgrupper mot Kärnvapen, YMK, som i sin tur samarbetar med Fredsam, ett nätverk med ett flertal fredsföreningar, i frågor där det finns en gemensam plattform.

YMK hade en monter på Bok- och Biblioteksmässan i september 2011, då man särskilt inriktade sig på undervisningsmaterial kring kärnvapen och fredsundervisning.

På Hiroshimadagen anordnades en manifestation i Vasaparken med tal av Prof. Marie Demker och deltagande av Jazzmusiker för fred.

Göteborg december 2012
Gunnar Westberg, styrelsemedlem

ÖREBRO

En studiecirkel startades i Örebro under våren 2012. En traditionell manifestation anordnades på Hiroshimadagen 2012. Se rapport i LMK nr 130!.

UMEÅ

Lokalföreningen i Västerbotten beslutade hösten 2011 att vara vilande, då alla studentmedlemmarna tagit sin examen och avflyttat.

DANSKE LÆGER MOD KERNEVÅBEN - BERETNING VED DLMK-LANDSMØDET 29. september 2012

Det har været vanskeligt at få respons fra politikere, medier og offentlighed på vores bestræbelser på at gøre opmærksom på atomvåbnenes fortsatte trussel. Dette på trods af at der fortsat findes tusindvis af kernevåben klar til umiddelbar affyring. Forkæmpere for afskaffelse af kernevåben anvender nu i stadig videre omfang begrebet "humanitær nedrustning" som argument for nedrustning. Det drejer sig fortsat om at afskaffe diverse våbentyper, men vægten lægges på de humanitære fremfor de militærstrategiske hensyn, idet brug af atomvåben netop vil indebære en humanitær katastrofe, således som det sås i Hiroshima og Nagasaki. Begrebet omfatter også fokus på de langsigtede globale følger for miljø og livsbetingelser, idet selv en begrænset kernevåbenkrig som bekendt kan udløse en verdensomspændende sultkatastrofe pga. nedkøling af atmosfæren og deraf fejlslagen høst. I en sådan situation vil folk stort set være henvist til at klare sig selv, og det er ikke mindst fra lægelig side for længst dokumenteret, at ingen international organisation endsige nationale sundhedssystemer vil kunne dække behovene for hjælp og behandling.

Humanitær nedrustning indbefatter også at anskue atomvåbnene i forhold til humanitærretten, og blandt andet dette perspektiv har været medvirkende til at få gennemført konventionerne mod landminer og klyngebomber. På tilsvarende måde er kernevåben ift. humanitærretten ulovlige, idet de ikke skelner mellem fjendtligt militær og civilbefolkningen. På den norske

regerings initiativ er der planlagt en konference i 2013 i Oslo netop om kernevåben som humanitært problem.

Også uden brug stjæler atomvåbnene ressourcer, som alternativt kunne være anvendt til at sikre verdens befolkning anstændige levevilkår og bedre sundhedstilstand. Der er fortsat et udtalt misforhold mellem de beløb, der bruges til militære formål, og hvad der ydes af bistand. FN's årsbudget for nedrustning er 10 millioner dollars, svarende til hvad kernevåbenlandene bruger hver time på at modernisere sine kernevåben. Tusindvis af forskere dedikerer deres indsats til videreudvikling af destruktiv våbentechnologi.

I november 2010 bekræftede NATO sit strategiske koncept ved at slå fast, at så længe der findes atomvåben, vil NATO være en atomvåbenalliance, og fortsat se kernevåbenstyrkerne som den yderste garanti for de allieredes sikkerhed. Endvidere bekræfter man støtten til bygning af et missilforsvar i Europa, hvilket blev vedtaget på ny ved NATO-mødet i Chicago i maj i 2012.

Alexandra Schou fra vores forening har sammen med repræsentanter fra andre IPPNW-organisationer været til møde med NATO-repræsentanter i Bruxelles juni 2012. Angående missilskjoldet udtrykte vi bekymring over russernes opfattelse af, at systemet er rettet mod dem, hvilket skaber bekymring og øger spændingerne mellem USA og Rusland. Det står også klart, at det ikke er muligt at afværge ballistiske missiler ved et skjold placeret som tiltænkt i udkanten af Europa. Det er kun muligt at tænke sig missilerne skudt ned i starten eller slutningen af deres bane, og kort sagt betyder dette også, at missilskjoldene i Polen og Tyrkiet ikke vil kunne beskytte Danmark mod at blive ramt.

Niels Dahm fra vores forening har sammen med andre deltaget i et møde mhp. at få opstartet en ICAN-kampagne i Danmark (ICAN = International Campaign for the Abolition of Nuclear Weapons). Kampagnen tilstræber at få etableret et samarbejde for at formå at få de nordiske regeringer til i FN at kræve seriøse forhandlinger om vedtagelse af en internationalt forpligtende Nuclear Weapons Convention (NWC). ICAN-kampagnen iværksættes i samarbejde med Fredsakademiet, Pugwash, Aldrig Mere Krig samt Dansk Røde Kors. Vi har i forbindelse med projektet forespurgt de danske politiske partier om deres holdning til atomvåben. Kun SF og Enhedslisten har klart meldt ud, at de ønsker afskaffelse af disse, mens de øvrige partier har svaret valent eller slet og ret udmeldt, at de ikke har nogen holdning, at emnet ikke er aktuelt for dem.

ICAN-kampagnen er ikke et enkeltstående initiativ: I november 2011 vedtog alle nationale Røde Kors og Røde Halvmåne-organisationer enstemmigt en resolution: Walking towards the elimination of nuclear weapons.

I maj 2012 afholdtes igen et møde i ikke-spredningstraktatens såkaldte Preparation Committee, hvor man igen har vurderet mulighederne for at få atomvåbenmagterne til at leve op til deres traktatlige forpligtelse under ikke-spredningstraktaten til at afskaffe kernevåbnene. Dansk DLMK har før konferencen henvendt sig til udenrigsministeren, det udenrigspolitiske nævn samt udenrigsudvalget med en opfordring til at også den danske delegation arbejder for forhandlinger om en succesfuld indgåelse af en Nuclear Weapons Convention. Om resultatet af mødet i Preparation Committee har Gunnar Westberg, tidligere formand for Svenske Læger Mod Kernevåben samt co-president i IPPNW skrevet, at de fleste talere var forhåbningsfulde, men løfterne om konkret handling var diffuse. De kernevåbenfri lande talte for undgåelse af selv begrænset kernevåbenkrig. At man fremhævede de humanitære konsekvenser irriterede atomvåbenmagterne, som helst ville tale om at hindre yderligere spredning af kernevåben samt for bevarelse af deres oligopol. De videreførte deres sædvanlige taktik med at foregive at have planer for kernevåbenedrustning, ”men ikke i vores levetid”, og fortsætter herudover ufortrødent moderniseringer af kernevåbnene og nægter at tage missilerne ud af umiddelbart affyringsberedskab.

Senere i 2012 afholdes en konference i Helsingfors om mulighederne for i Mellemøsten at etablere en zone fri for kernevåben samt biologiske og kemiske kampstoffer. At dette emne er aktuelt fremgår blandt andet af, at Tyskland iflg. Der Spiegel har en aftale med Israel om levering af seks ubåde, hvoraf én hævdes at skulle atombevæbnes.

I årets løb er atomkraft blevet yderligere kontroversiel, dels pga. den aktuelle katastrofe i Japan, dels pga. at det er kommet frem, at der mangler en anseelig størrelse fissilt materiale i det Internationale Energiagenturs regnskab over våbenegnet plutonium. En mængde af dette stof på størrelse med en appelsin er nok til at producere en atombombe.

Såvel Japan som Tyskland har nu gennemført konkret lovgivning, der vil afvikle atomkraft over en kortere årrække. Medvirkende hertil er givetvis også, at energien udviklet fra denne kraftkilde har vist sig ikke at være økonomisk rentabel.

DLMK må desværre konstatere en fortsat medlemstilbagegang til nu ca. 150 betalende medlemmer. På trods af dette mener vi, at der mere end nogensinde er behov for oplysning om kernevåbnenes katastrofale potentiale. Så længe en våbentype findes, er der risiko for, at den anvendes. Heldigvis er der tegn på, at modstanden mod kernevåbnene øges globalt, hvilket blandt andet fremgår af, at ICAN-kampagnen nu er etableret i 60 lande.

Klaus Arnung, Niels Dahm

SLMK:S STYRELSE OCH LEDNING

Ordförande:

Jan Larsson, Uppsala0730-722 588, jan.larsson@slmk.org

Vice ordförande:

Ann Marie Janson Lang, Stockholm..0706-655 651, annmarie.janson-lang@slmk.org
Leonore Wide, Saltsjöbaden0706-920 319, leonore.wide@slmk.org

Sekreterare:

Meit Krakau, Danderyd0709-608 084, meit.krakau@slmk.org

Medlem i IPPNW:s internationella råd:

Gunnar Westberg, Göteborg.....0727-443 023, gunnar.westberg@slmk.org

Ledamöter:

Vendela Englund-Burnett, Karlstad...0705-829 270, vendela.englund.burnett@slmk.org
Hans Levander, Uppsala0707-306 323, hans.levander@slmk.org
Åsa Lindström, Eskilstuna0736-631 140, asa.lindstrom@slmk.org
Frida Sundberg, Göteborg0702-305 865, frida.sundberg@slmk.org
Martin Tondel, Mölndal.....0705-435 640, martin.tondel@slmk.org
Andreas Tolf, Gävle.....0706-363 834, andreas.tolf@slmk.org

Studentrepresentant:

Erik Wareborn, Malmö0709-757 161, erik.wareborn@slmk.org

Suppleanter:

Gösta Alfvén, Stockholm0739-660 835, gosta.alfven@slmk.org
Johannes Eldblom, Göteborg.....0734-233 100, johannes.eldblom@slmk.org
Martina Grosch, Malmö.....0762-482 846, martina.grosch@slmk.org
Madeleine Johansson, Örebro0702-412 281, madeleinejohansson@ymail.com
Nelli Jonasson-Filippova, Skövde0762-300 634, nelli.jonasson-filippova@slmk.org
Johannes Norberg, Skellefteå0702-754 222, johannes.norberg@slmk.org
Monika Palmgren, Solna.....0709-519 067, monika.palmgren@slmk.org
Anneli Schmauch, Umeå090-191 48, anneli.schmauch@slmk.org
Thomas Silfverberg, Falun0735-817 134, thomas.silfverberg@slmk.org
Wenjing Tao, Södertälje.....0737-641 952, wenjing.tao@slmk.org
Christina Vigre Lundius, Perstorp.....0738-525 553, christina.vigre.lundius@slmk.org

Studentsuppleant:

Nils Mårten Hauffman, Stockholm0702-134 950, ljuvligt@gmail.com

Revision:

Auktoriserad revisor

Jan Anders Nilsson, Helsingborg.....042-377 200, jan-anders.nilsson@se.pwc.com

Auktoriserad revisor, suppleant:

Jonas Grahn, Stockholm08-555 330 00, jonas.grahn@se.pwc.com

Föreningsrevisor:

Bengt Lindell, Kalmar0706-472 347, bengt.lindell@slmk.org
Föreningsrevisorerna fyller även föreningens "whistle-blower"-funktion och kan kontaktas via whistleblower@slmk.org

Föreningsrevisor, suppleant:

Kristina Olofsson, Hudiksvall0650-102 56, kristina.olofsson@slmk.org

Valberedning:

Carin Odhner, Stocksund08-755 50 29, carin.odhner@slmk.org
Karin Stenstedt, Bromma08-255 638, karin.stenstedt@slmk.org
Student/ung läkarrepresentant: vakant.

KANSLI

Information och kommunikation, medlemsregister och prenumera-tionsärenden

Josefin Lind
Svenska Läkare mot Kärnvapen
Norr tullsgatan 45
113 45 Stockholm
Tel: 08-400 20 483, 0760-24 51 58
E-post: josefin.lind@slmk.org

ICAN Sverige

Pernilla Lundmark
Norr tullsgatan 45
113 45 Stockholm
Tel: 08-400 20 483, 0760-02 50 99
E-post: pernilla.lundmark@slmk.org

Kassör och kanslichef

Klas Lundius
Svenska Läkare mot Kärnvapen
Håkantorpsmölle
281 91 Perstorp
E-post: klas.lundius@slmk.org

PERSONPORTRÄTTET

Hans Levander

Styrelseledamot i SLMK

Profession: Läkare,
Specialist Invärtesmedicin

Personligt: Läkare sedan 1969 och aktiv inom SLMK och IPPNW sedan 1981. Har rest som IPPNW delegat med *Den Stora Fredsresan*, och varit aktiv inom *Dialogue with Decisionmakers* programmet. Jag drivs av såväl oro för konflikter som föds ur obalansen mellan kortsiktiga behov och vår planets kapacitet, liksom av en personlig glädje av att se att ungdomars framtidstro går att påverka gynnsamt, t ex genom *Life-Link* programmet till skolor och kommuner.
www.life-link.org

ORGANISATIONER MOT KÄRNVAPEN

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN - SLMK

Svenska Läkare mot Kärnvapen har nästan 3000 läkare och medicinstudenter som medlemmar. SLMK har även associerade medlemmar från yrkesgrupperna forskare och ingenjörer samt sjuksköterskor, sjukgymnaster och biomedicinska analytiker. Föreningen är den svenska grenen av International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW) med ca 150 000 läkare i ett femtiotal länder som medlemmar. IPPNW tilldelades Nobels fredspris 1985. SLMK och IPPNW är politiskt och religiöst obundna organisationer med målet att avskaffa kärnvapnen genom att sprida saklig information om kärnvapnens medicinska effekter.

Medlemsavgift 2012, 290 kr resp 100 kr (stud), sätts in på bg 901 – 0901 eller pg 90 10 90 – 1.

Prenumeration på Läkare mot Kärnvapen ingår.

Läkarfonden för Förebyggande av Kärnvapenkrig, bg 901 – 0901 eller pg 90 10 90 – 1.

International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN) initierades av IPPNW 2007 och har nu kontor och aktivistgrupper runt hela världen.

SVENSKA TANDLÄKARE MOT KÄRNVAPEN - STMK

Svenska Tandläkare mot Kärnvapen, som bildades för tjugofem år sedan, verkar för en kärnvapenfri värld genom att informera om kärnvapen och dess verkningar, i samband med föredrag, symposier och utställningar mm. Mer information finns på föreningens hemsida: www.stmk.se. Medlemsavgiften per år är för fullbetalande är 175 kr, för stödjande medlem 125 kr, för familjemedlem 75 kr och för tandläkarstuderande 0 kr. I avgiften ingår prenumeration på tidningen Läkare mot Kärnvapen, där man kan följa och delta i debatt och kampanjer. STMK:s pg är 4825354-6.

FORSKARE OCH INGENJÖRER MOT KÄRNVAPEN - FIMK

Forskare och ingenjörer mot kärnvapen, FIMK, är nu associerade medlemmar i SLMK. Som sådana får de prenumeration på SLMK:s tidning och elektroniska nyhetsbrev, inbjudan till programaktiviteter, såsom föredrag i samband med möten, samt adjungering till SLMK:s styrelse vid behov enligt styrelsens beslut. De FIMK-medlemmar som väljer att gå in som associerade medlemmar i SLMK betalar en årsavgift om 200 kr år 2012. Avgiften för efterföljande år bestäms i sedvanlig ordning inom SLMK.

SJUKSKÖTERS KOR, SJUKGYMNASTER OCH ANALYTIKER MOT KÄRNVAPEN - SSAMK

Tidigare medlemmar i Sjuksköterskor, Sjukgymnaster och Analytiker mot Kärnvapen erbjuds associerat medlemskap i SLMK på samma villkor som beskrivs ovan.

DANSKE LÆGER MOD KERNEVÅBEN - DLMK

DLMK styres foreløbig af en kollektiv ledelse, med fordeling af opgaverne som følger: Niels Dahm kasserer, Anton Aggernæs revisor sammen med Bent Petersen, Cæcilie Buhmann som international councillor i samarbejde med Alexandra Schou, Klaus Arnung kontaktperson til Nyhedsbrevet og udarbejdelse af årsberetning, Alexandra Schou studenterkontakt og hjemmeside, Povl Revsbech sekretariat og hjemmeside.

DLMK:s bestyrelse

Povl Revsbech, Brabrand, 86 26 47 17, revsbech@dadlnet.dk

Anton Aggernæs, Frederiksberg, 38 34 35 07, aggernaes.a@dadlnet.dk

Klaus Arnung, Vedbæk, 45 66 11 81, k.arnung@dadlnet.dk

Niels Dahm, Fåborg, 62 61 83 61, dahm@avernak.dk

Cæcilie Bøck Buhmann, København N, 26 18 95 06, cbuhmann2002@yahoo.com

Alexandra Schou, København N, 27 21 81 15, alixschou@hotmail.com

DLMK:s sekretariat:

c/o Povl Revsbech, 86 26 47 17
revsbech@dadlnet.dk

Medlemskab opnås ved indbetaling af årskontingent på Giro 8 03 91 00
300 Dkr for læger og pensionister
100 Dkr for studenter
200 Dkr for støttemedlemmer
DLMK:s hjemmeside: www.dlmk.dk

slmk.org/kategori/publikationer

HÄR HITTAR DU ALLA TIDIGARE PUBLIKATIONER AV LÄKARE MOT KÄRNVAPEN PÅ NÄTET!

På vår hemsida lägger vi kontinuerligt upp tidskriften i PDF-format. Bläddra direkt på skärmen, mejla länken till en vän eller skriv ut en artikel du vill dela ut på arbetsplatsen. På samma sida kan du även hitta internationella publikationer från både kampanjen ICAN och vår världsfederation IPPNW (International Physicians for the Prevention of Nuclear War).

www.wagingpeace.org

BRA WEBBFILM: NUCLEAR AGE PEACE FOUNDATION

Nuclear Age Peace Foundation är en ideell, politiskt obunden organisation som samlar individer och organisationer som verkar för kärnvapens avskaffande. Organisationen har sedan grundandet 1982 verkat internationellt genom utbildning och opinionsbildning, och har idag rådgivande status till FN:s ekonomiska och sociala råd. Deras hemsida är innehållsrik och du kan lätt orientera dig mellan exempelvis ordförandens aktuella artiklar om kärnvapenfrågan och i deras separata webb Nuclear Files (www.NuclearFiles.org). På Nuclear Files finns bland annat en kronologisk tidslinje över atomtidsåldern i vilken du enkelt kan söka efter nyckelord eller se vad vilka händelser som ägt rum under olika tidsperioder.

Missa inte heller att klicka dig vidare till deras YouTube-kanal där du kan se utmärkta kortfilmer, såsom "Nuclear Famine" och "The Myth of Nuclear Deterrence".

ICAN PÅ NÄTET www.icanw.org

Följ med på forum om kärnvapens humanitära konsekvenser!

www.oslo2013.org

Med anledning av det mellanstatliga mötet om kärnvapens humanitära konsekvenser i Oslo 4-5 mars så arrangerar ICAN dagarna innan ett stort civilsamhällesforum på samma tema. Här möts deltagare från ideella rörelser från hela världen för att inspireras av framstående talare, fortbilda sig genom föreläsningar och utbyta tankar i interaktiva workshops.

Registreringen öppnade 15 december på www.oslo2013.org.

Då hittar du även mer information om forumet där.

Papperstranor överlämnas till världens ledare

Sedan augusti har ICAN-kampanjare över hela världen överlämnat tusen papperstranor till var och en av världens regeringschefer. Papperstranorna har vikts av unga i Hiroshima som tillsammans med sin gåva bifogar ett brev där staterna ombeds verka för ett kärnvapenförbud. Bland dem som personligen mottagit tranorna finns Storbritanniens premiärminister och Finlands president. Ännu fler, däribland FNs generalsekreterare Ban Ki-moon, har besvarat gåvan med uppmuntrande brev. Brev kan läsas i sin helhet på vår internationella hemsida www.icanw.org på ICAN:s internationella webbplats i den ordning de inkommer.

ICAN - International Campaign to Abolish Nuclear Weapons - är en global gräsrotsrörelse för ett totalt avskaffande av kärnvapen genom en rättsligt bindande, verifierbar kärnvapenkonvention. Med mer än 200 partnerorganisationer i 60 länder ger vi röst åt den överväldigande majoriteten av människor i världen som stödjer ett snabbt avskaffande av kärnvapen.

ican
international campaign
to abolish nuclear weapons

Avsändare:
SLMK, c/o Lundius
Håkantorpsmölla
284 91 PERSTORP
Sweden

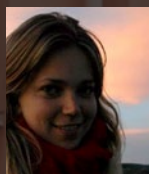
**Begränsad
eftersändning**

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen med
nya adressen på baksidan

Kallelse till årsmöte

Alla medlemmar är välkomna till SLMK:s årsmöte lördagen den 19 januari 2013 kl 14.00 - 15.00 på Norrtullsgatan 45 (f.d. Borgerskapets enkehus), Stockholm. T-Odenplan.

Program kl 15.00 - 16.00: Lina Grip, forskare vid SIPRI, talar under rubriken "EU:s icke-spridningsstrategi 10 år". Enkel förtäring. Kontakta gärna meit.krakau@slmk.org för ytterligare information.

Lina Grip arbetar som forskare vid Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI), på avdelningen för vapenkontroll, nedrustning och icke-spridning. Hon ska tala om EU:s roll i icke-spridning av massförstörelsevapen, mot bakgrund av ett pågående forskningsprojekt på SIPRI innefattande en översyn av EU:s icke-spridnings strategi från 2003.